

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDÜS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT BÄNDÖR

MEGJEGYZÉSEK

egy román könyv olvasásakor

Talajdonképen nem is megjegyzések ezek, hanem inkább szemelvények. A könyv, amelyet szinte izgatott érdeklődéssel olvastam: Ciato Aurél erdélyi román publicista munkája. Címe: *Scrierii politice* (Politikai írások). Ciato Aurél (nem tévesztendő össze Ciato Lajossal, aki nemrégien feltűnést keltő röpiratot adott ki a kisebbségek mellett), az erdélyi román újságírás egyik régi és tehetséges tagja. Nevét azelőtt — bevalljuk — nem ismerjük, mert az impérium előtti magyar újságírásnak igen nagy fogyatékosága volt, hogy nem olvasta a hazai nemzeti sájtót. Míg ma a magyar lapokat az egész erdélyi román közvélemény éber figyelemmel kíséri és állandó kritikával böngészi, addig a régi Magyarországon a román lapokat az ügyességi hites fordítókön kívül tiz magyar ember sem olvasta. Ha olvasta volna, egészen más képet alkotott volna a nemzeti sájtó kérdésről, másképen kezelte volna az országban lakó különböző kisebbségi nemzeteket és világosabban látta volna egy bekövetkező konflagráció esetén Magyarország sorsát, mely így váratlan katasztrófaként érte a tájékozatlan magyar közvéleményt. Tehát ismétlem, azelőtt nem ismertem Ciato Aurélt. A neve csak a román impérium alatt bukkant előnk, amikor az *Infratirea* hasábjain az ő vezércikkei megjelentek. Ezek a vezércikkek nem árultak el türelmes gondolkodást, ellenkezőleg, ridegen és ellenséges indulattal foglalkoztak a magyar kisebbség problémáival és nem sejtettem volna, hogy írójuk valamikor a nemzeti sájtó kérdést sokkal magasabb horizontról ítélte meg, amikor a magyar impérium alatt élő román nemzetről volt szó

Ciato Aurél két kötetben adta most ki publicisztikai írásait. Az első kötet azokat a cikkeket tartalmazza, amelyek 1906–1914. különféle erdélyi lapokban, főként azonban a balázsfalvi *Revista politica si literara* című folyóiratban jelent meg. Ötletszerűen ragadunk ki ezekből a cikkekből szemelvényeket.

Maj cikkünkben nem meritjük ki megjegyzéseinket. Ezzel a könyvvel még foglalkozni fogunk.

Ciato Aurél könyve luzzad azoktól a cikkektől, amelyek az akkori Romániával foglalkoznak, amelyek kiemelik az erdélyi román nép teljes szolidaritását a román királysággal és rávilágítanak Románia jövőre elhatározó szerepére a magyarországi román nép felszabadítása érdekében. Az 1913. évi Balkán-háború hatása alatt különösen élesen szólal meg ez a téma Ciato Aurélnál. Miklós cár és a francia köztársasági elnök pétervári találkozásánál idején Ciato Aurél valósággal buzdítja Romániát, hogy ne maradjon meg a hármasszövetség járszalagán (bár a cikkeken mindig megemlíti, hogy nem akar a hármasszövetség ellen izgatni). Nagy lelkesedéssel emeli ki, hogy Románia az európai nagyhatalmak előtt milyen nagy jelentőségre tett szert. Előrevetíti Nagy Románia konturjait a bolgár–román háborúval kapcsolatban. Legjellemzőbb az akkori erdélyi román újságírás szellemére Ciato Aurél balázsfalvi lapjában megjelent egyik cikkének következő passzusa.

„Románia presztízse, amelyet most kiküzdött, minden románt büszkeséggel tölt el, ez a presztízse meg fogja hozni különösen a jövőre a maga gyakorlati eredményeit s már most is teljes lelkesedéssel köszönhetjük azt, hogy Románia területi megnagyobbodása az Úr 1913. esztendejében elkezdődött. És milyen szavakkal lehetne jobban méltatni ezt a nevezetes eseményt, ha nem Take Jonescu szavaival, amelyet május 14-én a román szenátusban elmondott. És pedig: „Évszázadok óta a nép ősi örökségét mindig megnyirbálták és sohasem növelték. Havasalföld és Moldva vajdájának erdélyi birtokai elvesztek; 150 évvel ezelőtt elvesztett Bukovina; 100 évvel ezelőtt a Prut és Dnyeszter közti föld... 1913-ban azonban megindult az idők változása. 1913-ban első ízben kaptunk vissza valamit ősi örökségünkől. Ez lesz a történelem igazságtevése.”

1908-ban foglalkozik Ciato Aurél a magyar politikai helyzettel. Ezeket írja: „Az államnak csupán hű polgároknak van szüksége, függetlenül attól, hogy milyen nemzetiségűek. Egy állam, amely nemzeti államná válni akar, többé nem szabad független állam. Amint nem képzelhető valójában állam anélkül, hogy egyik vallás érdekeit a másik rovására ne szolgálná, épp így a nemzeti állam is a különféle nemzetiségek konfliktusa esetén egyik nemzetnek a másik rovására fogja pártját.”

„A mi terminológiánk szerint — írja Ciato — egy törvény végre nem hajtása egyenlő a törvény megszegésével. A törvény megszegése, bármily gyakran ismétlődik is és bármily magas körök helyeslik is, nem teremthet jogszerűt, amint egy erkölcstelen tett sem válik jogosulttá, sőt mindinkább erkölcstelenné, ha mennél gyakrabban megismétlődik.”

„Fel kell említenünk ama perfid eszközöket, amelyekkel a magyar politikusok és a magyar sajtó egyrésze a nemzeti állam eszméje diadalát szolgálni akarja. Régi taktika: a háza nemzeti sájtóit, mint az államot aláaknázó elemeket tüntetik fel. A delegációkban az irredentizmus vádját emelték ellenünk és ugyanezt folytatja nagy megfontolatlansággal a magyar sajtó.”

Külön le kellene fordítani teljesen Ciato Aurél „Nálunk csend van” című cikkét. Ez reflektál az 1908. évi Magyar Hírlap egyik közleményére, amely áradozva fejtegeti, hogy Magyarországon csend van, a nemzeti sájtókat nem nyomják el sem rendőrileg, sem kulturális, sem közgazdasági tekintetben, használhatják nyelvüket, meg vannak iskoláik — és így tovább,

Ciato Aurél erre drámai lendülettel sorolja fel a kiáltó nemzeti sájtó sérelmeit és szinte látnoki erővel jósolja meg, hogy ha majd jön a nagy égi háború, akkor mindenki látni fogja, mi lappang a nagy siri csend alatt. Ha a magyar politikusok akkor olvasták volna a román sajtót, beláták volna, hogy a nemzeti sájtók nyugalma mögött milyen sebek égnek. De a politikusok vakok és szemüket és agyukat ostoba frázisokkal bódítják el.

A román alkotmánytörvény tárgyalásánál a múlt évben elhangzott beszédek jutnak eszünkbe, amikor Ciato Aurél következő fejtegetéseit olvassuk: „Wekerle Sándor kijelenti, hogy nem fogja végrehajtani az ország alaptörvényét abból az egyszerű okból, mert ő, a mindenható miniszter, nem ismer el nemzeti és faji szempontból külön testeket az országban. A „természetes” jog Wekerlének elavult jogforrás, ő csak történelmi jogot ismer...”

Ma, amikor az utódállamok kormányai a külföld beavatkozását a kisebbségi jogok terén az állami szuverenitás jogcímén utasítják vissza, különösen aktuális az a cikk, amelyben Ciato Aurél Maniu Gyulának a magyar parlamentben 1907-ben elhangzott egyik beszédével foglalkozik.

„Engedtessek meg nekem — mondta Maniu, — hogy megemlítssem Andrássy gróf egyik kijelentését, amit én is elfogadok. A miniszter úr kijelentette, hogy ebben az országban a nemzeti kérdés megoldása végső elemzésében nemzetközi probléma, hogy ez az ország a maga nemzeti sájtó megeivel hivatott arra, hogy Európa centrumában a körülötte élő népekkel való egyetértést közvetítse és egy későbbi politikai formációnak biztos támasza legyen.” A baj az, — jegyzi meg ehhez Ciato, —

hogy a magyar politikusok, ezt csak akkor tartják lehetségesnek, ha mi lemondunk nemzeti individualitásunkról, holott mi az ellenkezőt képzeljük: hogy t. i. *csakis úgy tudunk a szomszédos népekkel és államokkal összelegénykedni, ha a nemzetiességek kívánságait teljesítjük...* Nincs nép, amelyet ne érdekelne saját vértől való testvéreinek sorsa és ne kívánná azok szabadságát és haladását. Csupán a románok lennének kivételek? Nincs román államférfi, aki közömbös volna sorsunk iránt."

Ciuto Aurél külpolitikai cikkei — amelyekből még idézni fogunk — azt bizonyítják, hogy a magyarországi román sajtó és közvélemény mennyivel tájékozottabb volt a külpolitika szövevényeiben, mint a magyar publikum. Ezeknek a cikkeknek az olvastára látjuk, hogy milyen homályban éltünk. Bármilyen külpolitikai esemény történt, Ciuto Aurél első kérdése az volt: mit fog csinálni Románia? Ő már ezelőtt tizenöt-húsz évvel látta, hogy hol lesz Románia heive egy világháború esetén, ismerte a romániai közhangulatot és tudta, hogy mindegyre belejátszik a román és magyar állam

közt nagy probléma. A magyar közönség viszont nem tudott semmit, hanem elfogultan hajszolta a nemzeti állam kimerését. Nem látta, mit rejt számára a balkáni erjedés, a román közhangulat és főleg a francia—porosz gyűlölet, nem látta, hogy fűtik alá Európát és milyen erupció forr a lelkekben. El kell csak olvasni Marcel Prestre regényét *Moloch úr és neje*, amely 1906-ban jelent meg és már akkor úkrót tartott elénk a francia és porosz szoviszta- főkötőnös gyűlöletéről és a készülő nagy összecsapásról, amelyről nálunk egy pár nagyképu külpolitikusan kívül sejtelmünk sem volt. Ugyanezt az impressziót teszik reánk Ciuto Aurél fejtegetései is.

A könyv egyes cikkeire.

még visszatérünk.

Popovici prefektus megcáfolta lemondásáról szóló híreket

A városi szabályrendelet még nem került a miniszter elé — Bucico polgármester a költségvetésről

A múlt hét folyamán — mint megírtuk — Bukarestbe utazott dr. Popovici Miklós prefektus és dr. Bucico Coriolan polgármester, akik a szombati expresszsel érkeztek haza Nagyváradra.

A Nagyvárad munkatársai elébe utazott a Bukarestből érkezőknek és már a vonaton meginterjúvolta úgy a prefektust, mint a polgármestert utjuknak eredményéről.

Első sorban dr. Popovici prefektus nyilatkozott munkatársunknak:

— A hosszú utazás, — mondja — kifárasztott és feltétlenül pihenésre volna szükségem. Mégis annyira fáradt nem vagyok, hogy a megyém és a város ügyeit ne tudnám továbbra is olyan kézzel vezetni, mint ahogy megkezdtem és folytattam azt. Ezt azoknak mondom, akik úgy látszik, némi rosszakarattal, vagy korai örömmel azt hitték és híresztelték, hogy beadtam a lemondásomat. Ez olyan, mint az az ember, akiről azt terjesztik, hogy halott, noha a legjobb egészségnek örvend. Kijelenthetem a leghatározottabban, hogy a lemondásomról terjesztett mindennemű hírek csak rosszakarati szüleményei, arról szó sem volt. Akik azt hitték, hogy a kisintrikusok szava felér a miniszterig, azok szomorúan tévedtek.

Ezután bukaresti utjának eredményéről ad felvilágosítást a prefektus.

— Amiért táviratilag Bukarestbe hívtak — mondja, — a premontrai gimnázium ügye, most már a békés megoldás útján van. A miniszter ur engem bizott meg, hogy véglegesen intézzem el ezt az ügyet. A tulajdonjog kérdése nem reánk tartozik, abban majd a törvényszék ítélete mondja ki az utolsó szót. En egyelőre a helyiségek használatát fogom elintézni. Nagyon jó hatást tett a minisztériumban a premontrai rend az az ajánlata, amellyel bebizonyították, hogy készek a tárgyalásokra. És ezzel is bizonyították, hogy nincsen bennük semmi más tendencia.

— Közigazgatási ügyeket is elintézttem Bukarestben. A kinevezések egyelőre még nem kerültek napirendre. A megyei póthitelt a próbálni fogja a miniszter.

— A városi szabályrendeletek még

nem kerültek a miniszter elé, csak az államtitkár tanulmányozta át azokat.

Ezután dr. Bucico Coriolan polgármester nyilatkozott munkatársunknak:

— Elsősorban is — mondja, — az iskolaépítésről tárgyaltam a miniszter ural. Hosszu, részletes programot dolgoztunk ki, amelynek alapján tető alá hozhatjuk a még szükséges iskolákat.

— A költségvetés nagyobb módosítása, úgy, ahogy a tanács azt elképzelte, a bukaresti körök véleménye szerint, lehetetlen. Egyes tételek módosítását azonban megígérték és azt rövidesen végre is fogják hajtani.

Közben a vonat befutott a nagyvárad pályaudvarra. Az interjú megszakadt és a polgármester megígérte, hogy a többi ügyekről hétfőn fogja tájékoztatni a sajtót. A Nagyvárad legközelebbi számában fog beszámolni ezekről. A nagyváradai állomáson a városi tanács nevében Benedek pénzügyi tanácsos fogadta a polgármestert és a prefektust.

Március
7-én
tárgyal meg

K. Baranyay Jolán

egyetlen hangversenyét a Kath. Körben

Vasárnap d. e. pont fél 11 órakor
nagy árverés lesz a

Dorotheumban

Az árverés anyaga oly gazdag, hogy lehetetlen felsorolni. — Szőnyegeket, Gobelineket, képeket és kézimunkákat keresünk.

Marx kormánya nevében is bejelentette lemondását

Berlini jelentés szerint a porosz kormány sorsa már tegnap a bizalmatlansági indítvány fölvetésekor, eldőlt. A porosz tartománygyűlésen a bizalmi indítványt 225 szavazattal 219 ellenében elvetették. Marx kijelentette, hogy ő és kormánya lemond. A nacionalista német sajtó a fölvetett kérdésekre azt hangoztatja, hogy a Marx-kabinet bukása után nem marad más hátra, minthogy a porosz országgyűlést feloszlatják.

Az ülés, amelyen a porosz kormányt lemondatták, természetesen nem múlt el minden izgalom nélkül. Vihar és botrány volt az ülésen. Amikor Heilmann, a Barnat-botrány kapcsán ismert szocialista képviselő beszélni kezdett, ilyen fölkiáltások hangzottak el:

— Barmatsiber, munkások árulóját Le vele!

A temesvári „English Porter”-sör ismét kapható

A Temesvári Sörfőzde az elmúlt év tavaszán hozta forgalomba a rendkívül magas foktartalmu trippla-malátá barna-sörét, az „English-Porter”-t, mellyel aztán egy csapásra meg is hódította mindazon sörfogyasztókat, akik egy igazán izletes, nagy taperejű, malátadús italra szület helyeznek.

Az „English-Porter”, mely az eddigi sörgyártási módszertől eltérően készül, össze nem téveszthető holmi más elnevezésű barna sörökkel, mert olyan különlegességet képvisel, aminő a régi békevilágban sem került forgalomba.

A Temesvári Sörgyár, mely hatalmas épület-komplexumával és legmodernebb technikai berendezkedésével hivatva van új sörtypusok előállítására és bevezetésére, (melyet aztán más erdélyi sörgyárak csak nagykesőn, kullogva követnek), az „English-Porter”-rel valóban lelőv a madarat.

Az új barnasör-különlegesség, miként az elmúlt évben, az idén is minden jobb kávéházban, bodegában és csemegeüzletben kapható s figyelmeztetjük a fogyasztókörzöset, hogy a palackok az idén is az ismert izléses kivitelben: staniol-kupakkal és jellegzetes címkékkel vannak elátva.

SOHA nem létezett még alkalom ilyen olcsón bevásárolni.

Női kötött harisnyák	— — — —	24	Leitöl
Flor	— — — —	49	"
Selyem mouslin	— — — —	55	"
Férfi sokni	— — — —	18. 24.	30
Gyermek patent harisnya	— — — —	14	"
keztű 5. Női keztű	— — — —	39	"
Női divat mellények	— — — —	395	"

csipkék, himzések, szalag. — Rövidáru olcsón
Klein Sándor és Társa
Strada Ciorogariu (Uri-utca) 1 szám

ALAPITTATOTT 1906.

Megérkeztek a tavaszi ujdonságok

Nagy választék férfi és női ruhakelmék, vásznak, ing | zefirek, mosóárúk, harisnyák és rövidáru cikkekben.

ALAPITTATOTT 1906.

KLEIN ÖDÖN

ALAPITTATOTT 1906.

céghez, Nagypiac-lér 14. sz. a.

Csakis megbízható jó minőségű áruk. — Lelki- | ösmeretes, szolid és pontos kiszolgálás.

ALAPITTATOTT 1906.

Jókai a kunok között

Egy multszázadvégi választás tükrében — A költőkirály utolsó politikai szereplése — Politikai önvallomása

A legnagyobb magyar mesemondó, kit a 48-as márciusi napok forró eseményei idején is szelíd természetű dacára magával ragadott az akkori kor politikai lendülete, e nemes idealizmusok harcában elvetett magába egy magot, melynek csírázása ott melegtett lelkében s poeta lelkét odaforrasztotta a politikához is. A nagy eszmények kivívása után sem fordult el a napi politikától, hanem részt vett abban és mert nagy népszerűsége miatt sok választáson kapott képviselői mandátumot, Jókai mint parlamenti szónok is nagy sikert aratott beszédeivel.

Sajátságos tünet, hogy bár a magyar génusz a kivételes írói talentum palástját borította reá, mégis oly erős vonzódás volt benne a politika felé s keserű csalódás érte, mikor a politikai szereplés teréről leszorult. E tekintetben különös hasonlatosságot mutat lelke másik nagy regényírójának, Mikszáth Kálmánnak lelkéhez. Regényírói talentumuk mellett mindkettőjüket egyformán érdekelték, szinte más-gikus erővel vonzotta a politika és a politikai szereplés. A „nagy palóc” is rajongott a képviselőségért. E sorok írója jelen volt annak idején Budapesten a Mikszáth írói jubileumára a Vigadóban rendezett nagy ünnepségen. Ez éppen képviselői választás előtt volt. Mikor a sok üdvözlés után Mikszáth megköszönte az ünnepeltetését s a kerületéből jött deputációnak választott, könnyes meg-hatódottságban mondott beszédét avval fejezte be: — „Legjobbban örültem volna, hogy egyuttal elhozták volna a mandátumomat is.” S ezt szívből jövő kedves természetességgel mondotta.

Bár a napi politika hullámai — mint tudjuk — nem éppen mindig kristálytiszták s azoknak kavargásából nem egyszer szenny vágódik a politikus arcába, mégis szenvedélyük az embereknek a politikázás, amiben siker vagy kudarc, emelkedés vagy alábukás egyformán kijár a politika változandósága szerint. Volt része mindenikben Jókainak is. A szabadságharc után 1861-től kezdve tagja volt a parlamentnek egészen 1896-ig, mikor politikai szerencséje aláhanyatlott s mandátum nélkül maradt a kunok ősi városában: Karcagon.

Ki tudná megmondani, enyhítette-e politikai csalódását az a körülmény, hogy a következő évben: 1897-ben Ferencz József kinevezte magyar főrendiházi taggá. Akármint történt is, az az egy bizonyos, hogy visszavonult a politikától és politika nélkül élte le még hátralévő néhány esztendejét.

A nyakas kunok.

A nagy magyar Alföld napbarnította magyar népe, Karcag lakossága ma is büszkén vallja magát a kunok leszármazottainak s konzervatív felfogása mellett mindig örök eszménye maradt a politikában. Kossuth Lajos, kit 1896-ban diszpolgárává választott, halálakor ravatalára koszorút küldött Turinba s arcképet ünnepélyes körülmények között leplezte le Kossuth Ferenc jelenlétében.

Mint Kossuth Lajos népe ki is tartott mindig a 48-as eszmék mellett. Isten csodája, hogy 67 után Varró Samu szabadelvűpárti képviselő kapott ott mandátumot, minden valószínűség szerint annak a nyomásnak a hatása alatt, amely az abszolutizmus idején nehezedett az emberekre. Varró után Enyedi Lukács, későbbi pénzügyminiszeri tanácsos lett a képviselője a karcagi kerületnek függetlenségi programmal 1884-ben s azóta nyakasan ki is tartottak állandóan a függetlenségi program mellett, mert a szabadelvű jelölt sohasem tudott boldogulni. De 1887-ben Enyedi Lukácsot is kibuktatta Madarász Imre, a karcagi református papja s az ő kedvelt egyénisége volt az az ütköző pont, melyen az akkor már országos híré regényíró: Jókai próbálkozása is megtört 1896-ban. És 18 év enyhén kérésztül, ameddig Madarász Imre képviselte a kerületet, minden szabadelvű próbálkozás megtört. Még Kossuth Lajos is megemlékezik Madarásról és Enyediről egy levelében, melyet Turinból írt 1887. december 16-án Helfy Ignác hűségese palatinusához:

— „Nagyon sajnálom Enyedi bukását; nem mintha azt képzelném, hogy megválasztása valamit változtatott volna annak a bizonyos taposó malomnak a zakatolási ritmusán, hanem mert nemzeti gyász-

lázatnak tartom, hogy oly emberek, mint Hermann Ottó és Enyedi Lukács mandátumot nem kaptak. Vajon mik lehetnek annak a Madarász Imrének a lokális érdemei, hogy azt a mérlegtárcát, melyben Enyedi érdemei voltak, így légerőpítették Karcagon. Auch eine schöne Gegend az a Karcag abban a schöne Gegend Magyarországon.”

A millenium után.

Az 1896-ik év nyarán országsszerte lezajlottak az ezredéves évforduló ünnepségei s ez év őszén Bánffy miniszterelnöksége alatt kiírták a képviselőválasztásokat. Valószínűleg Erdélyi Sándor akkori magyar igazságügyminiszternek, aki Karcag akkori kir. közjegyzőjének: bogdi Papp Sándornak rokona volt, támadt a gondolata, hogy Jókait a karcagi választókerületben jelöltesse.

Jókaihoz felutazott Karcagról 1896. október hó 15-én egy 40 tagú deputáció, mely kérte a szabadelvűpárt nevében, hogy fogadják el a jelölést. Jókai válaszában elfogadta a jelölést és megígérte, hogy „meglátogatja a derék kunokat.” A látogatás közvetlenül a választás előtt történt 1896 október 25-én, míg előzetesen a helyi újságban vezércikkben adja programját. Az egyetlen helyi újság alig foglalkozik a választással, nagyon szűk tudósítás is van róla. Azt lehet kiolvasni belőle, hogy a Jókai személyére való tekintettel tartózkodik a politikai vélemény nyilvánításától s csak regisztrál és nem ír egyik jelölt mellett vagy ellene sem. Azt mindenesetre tudták az akkori emberek, hogy Jókai semmiesetre sem lesz képviselője a nagykunok törzsfőszékének: Karcagnak, mert már az sem tisztelt sokaknak politikai szempontból, hogy az a Jókai, aki oly szép munkát fejtett ki a márciusi-48-as napokban, most 67-es programmal álljon Kossuth népe élé. Hangsúlyozták is nem egy alkalommal: — „Mint író előtt meghajolunk, de mint politikus nekünk képviselőnek nem kell.” És így is lett.

Jókai Karcagon.

A kormány minden előkészületet megtett, hogy Jókai fogadtatása impozáns legyen. Budapestről elkísérték útjára Jókait Csiky Kálmán egyetemi tanár és Szontagh Jenő. Szolnokon a megye emberei csatlakoztak Jókai környezetéhez. Annak dacára, hogy diadalkapukon keresztül, bogdi Papp Sándor győnyűri négyes fogatán hajtattott be az állomástól és zászlókkal díszített kocsisor kísérte, a fogadtatás nagyon hűvös volt a kunok részéről. Az akkori választások még nem voltak olyan zajosak, mint a későbbiek; az emberek a programbeszédnél is inkább a nagy költő iránt való tiszteletből megjelentek s türelemmel meghallgatták, bár eszük ágában sem volt Jókaira szavazni. Ily körülmények között csak természetes, hogy a nagy költő iránti respektus miatt még a politikai ellenféllel szemben is szíveskedés közepette beszéltek az emberek arról, hogy Jókaira legdühösebb női ellenfelei záptojást dobáltak. A programbeszéd után bogdi Papp Sándor vendége volt s ott kellemesen eltöltötte az időt a vonat indulásáig.

„A szép temetés.”

A választásból Madarász Imre fölülnyes többséggel került ki. Reggel 6 órakor ért véget a szavazás, mely 385 szótöbbséggel mutatta a 48-as párt győzelmét. Jókai már ekkor bizonyára íróasztala mellett ült s munkájába elmerülve, végleg lemondott magában a politikai szereplésről, miről ő maga sejtette már előre, hogy kudarcra fog végződni. A Karcagra való megérkezések rendezett felvonulás végzetével így szölt szükebb környezetének: „Szép temetést rendeztetek számomra!” (Ezt maga írta meg a választás után Papp Sándorhoz Karcaga írt búcsúlevelében.)

De később más alkalommal már kedélyesebben fogta fel politikai hatályát. Nemsokára találkozott Rákosi Viktorral, aki szintén elbukott a választáson.

— Elbuktunk ugye öcsém, — mondja Jókai. — A hiba ott volt öcsém, hogy én felleptem egy 48-es kerületben 67-es programmal. Te pedig felleptél egy 67-es kerületben 48-as programmal. Nekünk cserélni kellett volna szerepet.

Nevetve hallgatja Rákosi Viktor s így szól: — Miért nem mondta ezt bátyám uram két héttel ezelőtt!

Búcsúzavai és önvallomása.

A választási eredményről való értesülése után hosszabb búcsúválaszt irt bogdi Papp Sándornak, a szabadelvűpárt elnökének. Mesteri tollforgatása és szökínce megnyilatkozók ebben a levélben is, melynek szebb kitételeiből érdemes néhány sort nyitvárnosságra hozni.

— „Isten látja a szívemet, hogy a legteljesebb nyugalommal fogadtam az alkotmányos ténykedés végeredményét.”

Levélnék további részében rezignáltan vonja le a keserű tanulságot a karcagi választásból, mint amelyben — „politikai pályafutásomnak legjobb befejezését látom.”

„Hogy ezt a pályafutást be kell fejeznem, annak a belátására régóta eljutottam magamtól. Az ideálként való küzdelemnek vége van, azok már diadalra jutottak, míg a gyakorlati élet problémái oly politikai feladatok, melyeknek megvalósításához új erők kellenek s azért bele kell nyugodnom abba, az elkerülhetetlen fátumba, hogy politikai pályafutásom befejeződött. Ha egy ember feleslegessé válik, az még kicsiny baj. De az már nagy baj, ha ezt maga nem veszi észre. A lelkem emelkedik attól a tudattól, hogy ime az új nemzedékből mily hatalmas palma-geszt emelkedett felém, melynek árnyékában most már megnyugodhatom.

Eltűnni, elmulni: ez volt a vágyam.

A diestelenségnek is meg van a maga nimbusza.

En pedig nyertem politikai pályám lefutó esiklaga számára egy fényes végrobbanást, ahelyett, hogy elterülve hullott volna a tengerbe.”

Igy búcsúzik a politikától örökre.

Látogatás két özvegnél.

E cikk anyagának összeszedési munkája közben megfordultam két nevezetes szereplő személy házában, akik közvetve szereplői voltak az akkor történteknek. Az egyik a győztes ellenfél: Madarász Imre özvegye, a másik bogdi Papp Sándor özvegye, ki Jókait vendégül látta.

Madarászné nagytiszteltetű asszony, mint aki méltán lehetett büszke néhai férjére, jóleső emlékezéssel gondolt vissza az akkori körülményekre, a választásra, a „vereskedős” asszonyokra, kik akkor mint választási jelvényt vörös kendőt kötöttek, valószínűen a 48-as „vörös pipások” honvéd-csapat mintájára.

Szerinte Jókai már a biztos bukás reményében jött, mert Jókai házirosva: dr. Demjánovics figyelmeztette Jókait, hogy ne lépjen fel Karcagon, mert nem választják ott meg. Jókai pedig — mondja Madarászné — a megérkezéskor megkérdezte:

— Az asszonyok ki mellett vannak?

S mikor mondták neki, így felelt:

— Na akkor már megbuktunk!

De viszont Madarászné a közfelfogással szemben úgy vélekedik, hogy Jókai nem a 67-es program miatt bukott meg, hanem azért, mert a nép Madarászt nagyon szerette s Jókai 48-as programmal is hasonló sorsra jutott volna.

Özvegy bogdi Papp Sándorné, kinek árnyas fák között nyugvó hatalmas oszlopsoros kúriája látta vendégül az ősz mesemondót, kedves őszinteséggel beszél fogadó szerepről, melyet mint pár éves fiatal asszony töltött be. Jókai mindjárt avval a kérdéssel kedélyeskedett beléptekor:

— Vane valami sárka a kabátomon?

Ez első kérdésén kívül kedves visszaemlékezésével mutatja azt a fényképet, mit Jókai dedikációval adott neki emlékül. Kedves visszaemlékezéseket őrizt az a csókot is, mellyel búcsúszókar homlokát érintette az ősz költőkirály. S mire néhai férje azt kérdezte azonnal a költő megtisztelésére:

— Vajon szabad-e nekem azt a helyet még megcsókolnom, melyet egy Jókai csókolott meg.

S míg e két özvegyasszony kedvesen őriz magában emlékeit a három évtized előtti történeteknek, az idő távcsőve mind távolabbra vetíti tőlünk a politikusi Jókait s közelebb hozza folyton milliós számúra a magyar génusz kifogyhatatlan csodaforrásának gazdag hömpölygését, melynek számára a mostani centenáriumnak csak egy állomás, mely felett átszálalt egy század futó homokja...

Bujk Béla.

JUN.
IFJ.

Sz. KOCSIS, PARÓCZAY & NAGY

uri szabók, Bul. Reg. Ferd. 4.

Készítünk minden e szakmába vágó uri ruhaneműeket legújabb divat szerint izléses kivitelben. — Lovagló, brices, sport ruha készítményeink kiválóak.

Gsevegés Eugen d'Albert-el

E visszaemlékezést az alkalomból közlöm, hogy egyik legnagyobb német zenei szemle minap hozta hírül, miszerint a világhírű pionista: d'Albert Jenő a közelmúltban Berlinben adott egyik zongoraestélyén valamelyik darab játszásába annyira belezavarodott, hogy játéka teljesen kusza lett és az illető darabot csak nehezen tudta befejezni, mely kinos körülmény a művészen azon megváltoztatlan elhatározást érlelte, hogy nyilvános szereplését semmiesetre sem folytatja, illetve azt immár végleg befejezettnek tekint. Ezen ténykörülményt a helybeli filharmonia is élesen sajnálhatja, mert d'Albert tavalyi ittlétekor kilátásba helyezte, hogy a kitűnő Vömácska mester dirigens pálcája alatt eljuttassa Beethoven Es-dur zongoraversenyét. d'Albert 65 esztendő, tehát magas koránál fogva nem csodálandó, hogy emlékezőtehetsége kezdte őt cserben hagyni. Ez a 60 éven túli Liszt Ferenc-el is gyakran megtörtént nyilvános szereplései közben. „Emlékezései”-ben Rubinstein Antal a maga idejében féltékenként tisztelt zongoristát — Liszt egyetlen komolyszámú menő riválisa — felemlíti, hogy 50 éves kora után mindenkor valósággal reszketve ült le a koncertdobogó zongrához, mert állandóan aggódott, hogy memoriája csődöt mond. A nemrég elhunyt Szendy Árpád — a pesti zeneakadémia mesteriskolának vezetőjével is megesezt, hogy valamelyik filharmonikus koncerten egy Beethoven zongoraversenymű előadásakor elvesztette a fonatát. Hasonló kinos helyzetbe került boldogult Mooshammer Roman hárfa virtouz is egyik nyilvános koncertje alkalmával. Napjaink egyik legpompásabb virtuóza: Sauer Emil is gyakran csinál hatalmas ugrásokat s csupán kitűnő muzsikusi voltának, illetve szuverén elméleti felkészültségének köszönheti, hogy átmodulálásai révén ismét beletalál a művek egyes témáiba. Szabadon ehhez egy kis zenei elmélkedést fűzünk. A fejből való játék — mint zenei agytorna — voltaképpen a Beethoven kora utáni időből származik. Mint Beethoven megbízható biográfusai feljegyzéseiből tudjuk, a Mester nyilvános koncertjein saját műveit is kottából játszta. Abszolút tévhit, melyet csak teljesen tudatlan kritikusok valának magukénak, hogy a kottából előadott darab nem volna éppen oly elmélyedéssel tolmácsolható, mint a kívülről interpretált mű. Erre vonatkozólag a közelmúltból az eklatáns példák egész raját sorakoztathatjuk itt fel. A pesti filharmonikus koncertjein fellépett Raoul Pugno, Grieg koncertjét, Friedmann Ignác Brahms D-moll koncertjét, Bartók Béla tanár új saját műveit, mint Debussy és Ravel darabjait saját szülő estélyén kottából játszta. A Komor vezetése alatt álló pesti „kamara-zenekar” kíséretével a kitűnő Weisz Margit pianistánő tavaly a Mozart-zongoraversenyek egész csapatját adta elő — kottából...

S most visszatérünk d'Albertre, kit sejtelve nem csalt, midőn tavalyi ittlétekor azt mondta, hogy úgy érzi, nem jut el ide többé, bár a filharmonikusokkal szívesen játszanék itt. „Lásza, — mondá a Mester — én már a 64 ik évemet taposom. Ebben a magas korban az ember már nem mer határozott terveket szőni. A szívem — fűzte hozzá d'Albert mosolygva — kétségtelenül ma is öröklíj, mely ma is tud még lángolni, rajongani, — szeretni, de a benne járó kis óramű az — sajnos! — nagyon rendetlenül kegyeg. Az az átkozott véredény elmeszesedés! Hál! Istennek az agyamban, meg az ujjaimban, — jó órában mondom! — eddig még nem éreztem semmit. De lélek tőle, nemsokára eljő az is, — hiszen a természet nem ismer ugrásokat, — nem

felejtkezik el egyikünkről sem, reám is sor kerül tehát valamikor... Szélsőséggel teszi vállamra a kezét s úgy mondja: „Emlékszik még barátom az öreg 82 éves Goethe, Wanderer's Nachtlied” című versére: „Warte nur warte — bald ruhest Du auch!” — Az életnek egyik ily elagott, fáradt vándora vagyok én is, vén művészcsavargó — jegyzé meg szomorú mosollyal.

Guttman Miklós.

Hogy állunk a spiritizmussal?

A lélek halhatatlansága — Lélekelemzés — Az új lélektan — Dr Carl Duprel elmélete — Gyens Ágoston, Aristoteles, Kant

I.

Ismét beállott egy korszak, amely kedvez az okkult ugynevezett tudományoknak. A neo-teozófus felfogás az újjátestés és a lélekvándorlás elméletét új erővel vetette felszínre, a neospiritualizmus pedig azt hiszi, hogy érintkezik a halottakkal médiumok révén írással és gépies beszéddel. Ez utóbbi első lépés a lélek halhatatlanságának megismeréséhez. A feltevést, hogy a lélek újjátestésül, támogatják a vallások s a katolikus vallás nemcsak földi énként fennmaradását biztosítja, hanem testünk feltámasztását is.

A matematikák a lélek kérdését megoldhatatlannak tartják, a spirituálisok azt mondják, hogy rossz helyen kerestük eddig. A lélek, mondja dr Carl Duprel, nem öntudatunkban rejlik, hanem azon körül van s a lélektan már kiindulási pontjában tévedett. A lélek az öntudatlanban található. Öntudatunk azonban annyira szűkös, hogy lényünknek csupán fizikai oldalát sem deríti fel teljesen. A régi lélektan dualista, szerinte az ember egy halandó testből s egy halhatatlan lélekből van összetéve, az összeköttetés magyarázatával azonban adós marad. Az új lélektan megpróbálja a test és lélek összeköttetését magyarázatát s felteszi, hogy a lélek a szervező tehetőség, amely a testet kialakítja. A test a lélek szerve. Ha e vak szervező erőnek képzelő és felismerő képessége is volna, a tudatlan átalakulna léleké. Schopenhauer szerint a tudatlan vak akarata, Hartmann szerint a tudatlan vak akarata és gondolkodása is van. Kant szerint az ember olyan alany, amely két személyre oszlik, az egyik fiziológiai, a másik pszichológiai s bevallja, hogy a világon vannak anyagiati lények s ezek osztályába sorozza saját lelkét is, amely hozzátartozik egy látható, mint a láthatatlan világhoz.

Tehát ott tartunk, hogy a lélek a szervező erő s ez a tudatalanban van. Innen ered a genialitás s a költők természet-szemlélete, amely az élettelen életre kelti s látja a jövőt. A hipnotizmus igazolja, hogy a sugalt gondolat révén uralkodni lehet a test felett, szervi változásokat lehet előidézni, tehát a szervi működés összeköttetésben áll egy tudatlan gondolkodással, amely képes arra is, hogy kiüriti az agyvelőt. Az agy tehát a szervező erő eredménye.

Szent Ágoston és Aristoteles egyformán sürgették a lélekvizsgálatot arra, hogy a léleknek van-e külön sajátossága. A biblia is megkülönbözteti az én-et a lélektől. A spiritizták a hipnotizmus révén beakarják igazolni, hogy lényünk tudatlan részében olyan erők és tehetségek szunnyadnak, amelyeknek működéséről és létezéséről érzéki tudatunkban semmi tudomásunk nincs, mert tudatunk testi tudat s ezek az erők nem a testiséghez kapcsolódnak s a halál nem érintheti őket, mert a halál csak a testiséget érinti. Meg kell tehát ismerni azt a rejtélyt, amelyet embernek neveznek s öntudatunk segítségé-

vel ezideig ezt nem tehetünk. Saját magunkkal kell tisztába jönnünk. A kísérletek, amelyek az emberi rejtély feltárására történtek, nem jártak sikerrel, a spiritizták tehát a hipnotizmus és spiritizmus révén igyekeznek döntő tényeket produkálni. Állítják a lélek halhatatlanságát, de egy eseten kívül ezideig nem tudnak semmit bizonyítani. Állítják, hogy a tulvilági lényekkel fel tudják venni az érintkezést, az elhaltak lelkeivel beszélnek s felvilágosítást kapnak a lélek tovább éléséről.

Mindezeket kritikával kell venni s ezért lássuk az eredményeket. Hatoljunk be a lélek dzsungeljeibe s nézzük, mit tudott a spiritizmus bizonyítani s mennyiben hatolt be a nagy titokba az új lélekelenyészet.

(Folytatom.)

Szűts Dezső.

Minden cipész és csizmadia

ingyen utazhat villamoson

Jakobovits Sándor és Társa

bőrkereskedésbe, Templom-tér. Villamos megálló. Ahol a tisztelt iparos urak részére.

február 20-tól kezdve az összes bőrárukat teljesen leszállított árban bocsátom rendelkezésükre

Különösen felhívom azon iparosok figyelmét, kik kivágtot talpot vásárolnak és hogy helyettük megkönnyítsem, ezen árú rendkívül olcsó árra szállítottam le. A Palma gummisarkokat a legnagyobb percent engedménnyel szerezhetik be. Minden cipész és csizmadia anyagi előnye, ha itt vásárol, mert a nem katonavárosban lakók villamos költsége is megtérül. Olcsó áram meggyőződését kérve és szíves pártfogásukat várva.

Jó krupponirozott talp 115 lei kilója

Szép vikszos bőrök 220 leitől kezdve

Olópőfelsőrészek gyorsan és pontosan készülnek. Vidékiek megvárhatják.

Nagy kaptafa és sámfaraktár.

Telefon 885 Interurb. Telefon 885 Interurb.

BŐR BUTOROK

ruganyos matracok, hencserek, hajlított garnitúrák kapható és megrendelhető KOVACS JÓZSEF kárpitosnál, Deák Ferenc-utca 1. sz.

Nickelezést, zománcozást, vulcanizálást, hócipő- és kalucsni javítást, heggesztést vállal

Kalenda-cég Oradia-Mare

Nagy fehérnemű vásár

Kelengye vászon — — — — —	Lei 36 leutól
Batist chiffon — — — — —	65
150 cm. Lepedő vászon — — — — —	120

damaszt abroszok, szalvéták legolcsóbb árban

Ungár és Glück cégnél
Sas-passage főbejárat.

DAYRAL & TAUBER LTD. LONDON

Urdivat szövét különlegességek lerakata

DEUTSCH POSZTÓÁRUHÁZ

59 lei egy szép női ing
150 lei egy finom férfi ing

Uzv. STERN REZSŐNÉ cégnél
Str. Avram Jancu (Kossuth-u.) Derby cipőgyárral szemben
Mindenmő női és férfi fehérneműek csekély hiba miatt hallatlan olcsó árban!!!
Mindenkinek érdeke, míg a készlet tart, a kedvező alkalmat kihasználni

Idegen értékmérők a nemzeti valuta helyén

Irta: Baumann Sándor (Egyesült Bank).

A háború utáni katasztrófális valutaromlásokkal kapcsolatosan szükségszerűen lépett fel a gyengevalutájú országokban az idegen valutáknak — mint értékmérőknek — az alkalmazása a nemzeti valuta helyén. A nemzeti valuta folytonos hullámzása megakadályozta a kereskedelem és ipar zökkenés nélküli fejlődését, amennyiben lehetetlenné tette számára a zavartalan működés alapfeltételét képező kalkulációt. Amely mértékben csökkent tehát a bizalom a nemzeti valuta stabilizációjában, oly mértékben nyomult előtérbe annak a szükségessége, hogy a nemzeti valuta helyébe a kereskedelem és ipar stabil értékmérőt kapjon. Az aranyvalutára való visszatérés ezidőszent még nem lévén megvalósítható, a gyakorlat azt az üzst fejlesztette ki leginkább, amely értékmérőül a nemzeti valuta helyébe a legstabilabb valutákat, a svájci frankot, font-sterlinget és különösen a dollárt tette meg.

Az idegen valutáknak, mint értékmérőknek az alkalmazása magára a nemzeti valutára nincsen káros hatással; sokkal közelebből érdekel azonban bennünket annak a megvizsgálása, hogy vajon használ-e az idegen értékmérők alkalmazása a kereskedelemnek és iparnak, megkönnyíti-e és biztosabbá teszi-e a kalkulációt.

Ezen kérdést már sok neves külföldi nemzetgazdász tette tanulmány tárgyává s megállapításaikból azon vélemény szűrhető le, hogy egy stabil külföldi valutának állandó értékmérőül való alkalmazása a folytonos hullámzásnak kitett instabil nemzeti valuta helyén feltétlenül célravezető és úgy a kereskedelemre, mint az iparra üdvös hatása volna. A baj azonban az, hogy egyetlen ilyen külföldi valutának a kalkuláció alapjául való általános elfogadása nehezen volna megvalósítható és pedig a következő okokból:

A leromlott nemzeti valuta helyét a kalkulációban nem egy, hanem több külföldi valuta foglalja el. Aszerint, amint egy-egy ország kereskedelmi relációi több külföldre kiterjednek, a kalkuláció több külföldi valutában történik. Ha tehát egy országban egy bizonyos külföldi valutát, például a dollárt, állandó értékmérőül elfogadnánk, akkor — tekintettel arra, hogy ez a külföldi relációkat nem érintené és azok változatlanul haladnának a maguk útján — minden kalkuláció alapjául a dollárt kellene megtenni, illetőleg minden értéket dollárra átszámítani. Az ily számításnál azonban a különféle valuták és értékek egymáshoz való viszonyát s az áruknak többféle valutában kifejezett reális értékét is ismerni kellene. Vegyük ehhez hozzá azt a tényt, hogy magának a dollárnak az értéke is — ámbár minimális — ingadozásnak lehet kitéve s azonkívül ingadozásoknak vannak kitéve azok az egyéb külföldi valuták is, amelyekről az átszámítás dollárra megtörténne. Az ilyen kalkuláció tehát végeredményben annyira komplikált volna, hogy csupán újabb káoszra vezetne, amelynek senki sem látna hasznát.

Hogyan lehetne tehát az ingadozó nemzeti valutát a kalkulációban egy hatásos idegen értékmérővel helyettesíteni? Erre a kérdésre egy neves külföldi ökonómista ázzal felel, hogy a dollárt, mint ideális értékmérőt proponálja. Eszerint mindennemű szerződést dollárbázison lehetne megcsinálni, ugyancsak dollárértékre kellene — a kihelyezések valorizációja miatt — a váltókat is kalkulálni s hasonlóképpen dollárparitásra lehetne a csekkeket, sőt a bankjegyeket is kibocsátani. A hitelnek azokat az eszközeit tehát, amelyek az effektív pénzeszközök pótlására szolgál-

nak, a dollárnak — mint ideális értékmérőnek alkalmazásával — valorizálni lehetne.

A fenti idea nem is látszik annyira kivihetetlennek, ha tekintetbe vesszük, hogy a mindennapi kívüli eső pénzforgalomban (pl. a bankközi forgalomban) az effektív pénzeszközök használatát átutalásokkal, csekkekkel, stb. a minimumra lehet csökkenteni s így az oly ügyleteknél, amelyek a valuta ingadozása következtében a kalkulációt veszélyeztethetik, nem volna nehéz a forgalmat a dollárnak, mint ideális értékmérőnek segítségével lebonyolítani s ezzel a kalkuláció stabilitását biztosítani.

Természetesen más módja is volna annak, hogy az effektív pénzeszközök értékbeli állandóságát biztosítsuk s ezek között a legegyszerűbb az volna, ha lehetséges lenne a forgalomban levő papírpénzeknek az aranyvalutához való viszonyát állandósítani. Ehhez azonban elegendetlennül

szükséges volna a valuta stabilizációja, mert nélkül az aranyvalutának papírértékben kifejezett ekvivalense is természetesen folytonosan ingadozik.

A végső konklúzió tehát, amelyet a fentiekből levonhatunk az, hogy a mesterséges értékállandósítás helyett leghelyesebb a lassu, de természetes utat választani és minden célravezető eszközzel a nemzeti valuta megjavítására törekedni. Ez a megállapítás nem új, de helyénvalónak látszik ezt a mesterséges utak keresése közben még egyszer hangsúlyozni. Egy egészséges okos gazdasági politika, az árucserének az egyes országok közötti relatív szabad lebonyolítása, az ország gazdasági javainak racionális kihasználása, lassan, de biztosan megindítja az ország egészséges gazdasági vérkeringését, megszilárdítja az ország jövőjébe vetett bizalmat s ha nem is márholnapra, de egyszerűen csak meg fogja hozni a valuta stabilizációját is, feleslegessé téve ezzel az idegen értékmérőknek, sajnos, ma még szükséges alkalmazását.

A hóhér számlája

Faragó Rezső kollégánk, aki a 34-ik tűzéreztredben főhadnagy volt, egy nyugtát őrzött meg, amelyet nekem régebben átadott. A nyugta így szól:

Quittung

über 8 000 — sagei Sechshundert Kronen, welchen Betrag

ich heute aus der Kasse der Ersatzbatterie F A R Nr 34 als Vor-

schuss für meine auch zu verrechnenden Ausgaben entstanden gelegent-

lich der Justifizierung von 3 russischen Kriegsgefangenen

richtig empfangen haben

Nagyvárad am 1 August 1918

Bali Mihály

Zu erfolgen!

Hóhér Bali Mihály.

Nyugta

600, azaz hatszáz koronáról, amelyet a 34. tűzéreztred pénztárából felvettem három oroszfogoly felakasztása körül végzett munkámért.

Nagyvárad, 1918. augusztus 1.

Bali Mihály.

Zu erfolgen!
(Pecset)

Fellebben a függöny az utolsó nagyvárad akasztás előzményei felől. Berekbőszörményben három oroszfogoly betört Erős Ferenc gazdálkodó házába, akit leütöttek, feleségét megfosztották s elvitték 8000 korona készpénzt s aztán elmenekültek. A rendőrség elfogta a három tettest, valamennyi oroszfogoly volt: Cserkaszin Ivánt, Balachin Mihajlút és Kurganov Vasilit. A tárgyalásnál derült ki, hogy volt még egy tettes, akit Iván kozák néven ismertek s aki értelmi szerzője volt a betörésnek s a gyilkosságnak. Erős statárium volt akkor a megyében s Nagyváradon. A tárgyaláson felismerte az oroszokat Madurkai József, akit szintén fojtogattak. A vádlottak beismertek mindent, de hangsúlyozták, hogy csak

hiábavaló volt a védőügyvédek táviratozása és telefonálása Temesvárra a hadtestparancsnokhoz. Hess tábornok elrendelte az ítélet végrehajtását. Az elítéltek védekeztek a gyilkosság vádjá ellen s szigorú büntönbüntetést kértek. Kurganov papot kért. Utolsó percig bíztak abban, hogy a halálbüntetést elkerülik.

1918. augusztus elsején délelőtt együtt ültet három halálraítélte a tűzraktanya egyik szobájában. Az asztalon az ebéd, a fal felől ült a három szerencsétlen ember. Sirtak s kelleetlenül ettek.

— Minek együnk? — mondták. — Minek?

Újra sirtak, a kanalat szájukhoz emelték, lelenyelték egy-egy kanál levest. Senki se hitte, hogy ez a három ember két óra múlva hullá lesz s a Rulikovszky-uti temetőben, a sirban fog pihenni. Csakugyan megtörtént az akasztás.

— A viszontlátásra, — mondta az első orosz, akit felakasztottak. Kis elgyöngülést vett erőt a hátramaradottakon, de aztán rendes lépésekkel haladtak fel a létrán. Consummatum est. Bali Mihály gyorsan végzett.

Aztán jött az imperium s egy napon egyik mulatóhelyen elfogták egy orosz.

BERMANN FEHÉRNEMŰ ÁRUHÁZ

az összes raktáron levő áruját olcsón eladja
mivel más árukat fog bevezetni

Iván kozák volt, aki szeretőjét látogatta meg. Hol járt, honnan jött, nem lehetett tudni. Igazoló iratai nem voltak s a vádra tagadással felelt. Tagadta, hogy ismerte volna a felakasztott három oroszt, soha velük nem érintkezett, nem látta őt velük senki. Nem tervezte a „vilkosságot, nem irányította, nem kapott belőle semmit. Könnyű volt neki, a halottakat nem szembe-síthették vele, senki se látta őt a szerencsétlenekkel, akiket a gyilkosságba vitt s a halálba kergetett.

Értesitem a t. közönséget, hogy mindenféle **faesztergályos munkát** villany erővel készítek, új csapokat, javításokat is. Hordó srégli állandóan kapható. Villanylámpákat jutányosan és pontosan készítek. **Minczki Mór** faesztergályos, Strada Baross-utca 1. szám alatt.

WELZER

urtól kérdeztük, hol született, azt a választ adta hogy:

„Rózsabokorban jöttem a világra“

Telefon : 9-60

Nagy ismerettséggel bíró, textil szakmában jártas, jó megjelenésű **óvadékképes üzletszerzőket** nagy jövedelem mellett felvesz a **HELLAS áruforgalmi R.T.** Str. A. Iancu Kosuth-u. 14 ugyanott jó kézírásu perfect gyorsíróóket is felvesznek

Telefon : 9-60

NAGYÜZEMEK TUNGSRAM ÉGŐVEL VILAGITANAK

A LEGGAZDASÁGOSABB IZZÓLÁMPA!!

HAVI vagy HETI

kedvezményes fizetési feltételek mellett árusítunk vásznakát, sifonokat, batistákat, zefíreket, női és férfi szöveteket.

Vitracel Gábor és Rosenihal

Pável püspök-utca 10. szám alatt.

Üzleti órák délután 2 órától este 7 óráig.

Már meghalni sem érdemes...

Mennyibe kerül egy temetés?

„Meghalni könnyű, élni nehezebb — dalolta a költő annakidején, amikor még a költőknek sem volt a szerelmen kívül más problémájuk, mint az élet és halál kérdése. Akkor — most mi úgy tudjuk — élni könnyebb volt, mint meghalni, amikor olyan boldogan és könnyen élték az emberek, hogy azt kell gondolniuk, csak a szerelmi válságban szenvedő költő mondta ki nehéz szívvel: „meghalni könnyű, élni nehezebb“. Mert mit mondjunk mi, akiknek akár könnyű, akár nehéz a szívünk, nagyon nehéz az élet.

A napokban meghalt egy pincér, pályatársai szomorúan mesélték, hogy temetése nyolcezer leibe került. Megdöbbentem. Egy temetés nyolcezer lei, egy egyszerű munkásember temetése, mennyibe kerülhet egy díszesebb temetés, vagy a másik ellentét, egy nagyon szegényember végtisztessége.

Igaz, hogy az ember utolsó stációjának egyik leghűbb tükré a temetés. Pedig a halottnak már úgy is mindegy, akár díszes a temetés, akár közepes, vagy éppen szegényes.

A temetkezési intézet ajtaján belépve, különös érzés fogad: a falakon keresztfák, koszorúk, beljebb pedig a nagyteremben menyeztig pakolva koporsók. Hideség fut végig rajtam, elgondolom, ki fog abba a koporsóba feküdni? Talán fiatal, vagy öregember, tizenéves leány piros vágygal a szívében, vagy egy öreg asznéné? Ide már a februári tavasz napugara sem süt le, koporsó, gyászszalag, fejfa, ravatal van csak és egy hölgy ül nyugodtan ennyi szomorúságos jel között és habos kávét uzsonnázik. Kecsesen falatozik, mintha csak márványasztalka előtt ülne a cukrászdában és nem pedig koporsók között.

— Kérem, mennyibe kerül egy temetés — kérdezem zavartan.

— Az ön részére kell, vagy kinek — kérdezi a hölgy.

— Hogy tetszik ezt érteni — kiáltok fel izgatottan. — En e pillanatban élek és egyáltalán semmi kedvem nincs még meghalni vagy negyven évig.

— Akkor kinek a részére akar temetést rendezni — kérdezi a kisasszony.

Megmagyarázom, hogy csak az árakat akarom tudni, hála Istennek különösebben nem érdekel a temetkezési probléma.

A kisasszony kitűnő üzleti nő lehet, mert amikor megtudta, hogy se meghalni, se eltemettetni valakit nincs kedvem, szárazan kezd darálni az árakat.

— Elsőosztályu temetés díszes ércokorsóval, négylovas gyászkocsival, hat diszruhás testőrrel husz-huszonkét ezer lei.

— Tudja kisasszony, hogy elsőosztályu gyorsvonatjegy Párisig sem kerül többé — szólók bátorlalanul. — Pedig a váradi temető közelebb is van egy kicsit. De én nem azért mondom...

— Hogy lehet ezt a két dolgot összehasonlítani?

— Ugyebár úgy gondolja, hogy Párisba érdemes menni harmadik osztályu személyvonaton is? Szerény véleményem szerint százszor inkább érdemes a temetőbe negyedik osztályu temetéssel kimenni. Nemdebár?

— Nem értem az összefüggést — szól a kisasszony mérgesen, — mi köze Párisnak az elsőosztályu temetéshez?

— Én se értem. Csak úgy mondtam. Mit adnak még azért a huszezer leiert?

Ebben az összegben benne van a szemfedél, harisnya, sírúró és a papiségédlet is.

— Van azután olcsóbb temetés is —

mondja tovább a hölgy. — Tizenötezer leiert is adunk ércokorsót és külső pompájú temetést. A legolcsóbb temetés három ezer lei.

— Köszönöm a felvilágosítást, remélem nagyon sok idő múlva fogom igénybe venni szolgáltatukat. Mondja kisasszony, nem fázik maga itt ennyi koporsó között. Nézze, hogy sötét a nap. Nem lei itt egyedül?

— Kérem, én itt keresem a kenyerem, nincs itt hideg. Különben most még tél van. Üres koporsótól meg nincs mit félnem.

— Hány temetés van egy nap — kérdezem.

— Nincs olyan nap, hogy legalább egy ne lenne. De van úgy is, hogy egy nap kettő-három is van. Halnak az emberek.

A fentiekből látható, hogy manapság már meghalni is csak úgy érdemes, ha van valakinek pénze. Élni is csak pénzzel lehet, de akkor mit lehet csinálni pénz nélkül? Csak meghalni, jaj, már én is a régi költő fejével kezdek gondolkodni, aki úgy énekelte: „meghalni könnyű, élni nehezebb“, de ki temeti el azt, akinek nincs temetésre pénze? Egyetlen mentség az a sokat emlegetett nagyharang...?

(b. gy.)

A Kereskedelmi Csarnokban

Február 28 VASAS-BÁL Szombat

A Kereskedelmi Csarnokban.

Rónai & Kohn

Sas-passage. Tisztelettel értesíti a n. becsü vevő közönséget, hogy

Exklusiv tavaszi női- és férfi divat ujdonságai dus választékban megérkeztek

Igen kedvező alkalom nyílik olcsón vásárolni, mert férfi és női ruha szövet raktárunkat kiárusítjuk mélyen lezárt árkban.

HAJNAL ÉS RÓZSA vászon és női divat áruháza Str. J. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. Hétfőn és pénteken nagy maradék vásár.

Új kalapszalonn Van szeretném értesíteni a tisztelt, hölgyközönséget, hogy a Strada General Mosoiu No. 3 (volt Kert)-utca 3 szám alatt, modern női

kalapszalont nyitottam

hol Bécsi és Párisi modellek a legújabb divat szerint raktárunk vannak átalakításokat a legújabb divat szerint a legolcsóbb árban eszközlők. Izlésre és szak-képzettségre sikerült egy elsőrendű külföldi munkaerőt alkalmaznom. A n. közönség szíves partiózását kérve, tisztelettel

Blau Antalné Az „EDITH“ kalapszalonn tulajdonosnője

Igmándi kúrák otthon. 4000 év előtti korszakba vezethető vissza az Igmándi keserűvíz képződésének és hatékony alkotórészeinek összeérési folyamata a földgyomrában, (felfedezte Schmidhauer A. 1863. évben) s mint ilyen a gyomor-, bél- s egyéb belső betegségeknek páratlan természetes gyógyszere. **597** Rendszeres adag reggelizés előtt fél pohárral. Az IGMÁNDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvizekkel. Kapáló minden gyógyszertárban és jobb felszereltetben.

Nasta Mihály és Hubert Etel csütörtöki hangversenye

Nasta Mihály és Hubert Etel csütörtöki hangversenye a legnagyobb érdeklődés jelei mutatkoznak. A budapesti Opera e két, nemzetközi viszonylatban is kitűnő művésze kétségtelenül a legteljesebb sikert fogja aratni második nagyváradi hangversenyén is. Nasta és Hubert énekszámai zongorán Guttman Miklós kíséri. A koncert kezdete este fél kilenckor lesz a Katholikus Körben. Jegyek a „Műsica”-ban kaphatók.

Csütörtökön lesz a művészek és újságírók bálja

A nagyváradi művészek és újságírók február huszonhatodikán rendezendő bálján lantosok és zongorások fognak felváltva zenét szolgáltatni a mulató közönségnek.

Lantosok lesznek: Bihari Sándor, Horváth Mici, Beteg Bébi, Madas Pista, zongorások pedig Guttman Miklós és Popescu mesterek.

A bált ugyan a rendezőség jelmezes estélynek tervezte, de azért éppúgy, amint a művészetben, semmi sem kötelező, a közönségnek szabadságában áll jelmez nélkül is megjelennie. Nem kötelező sem frakk, sem lakkeipó, csupán a meghívó felmutatása.

Mert a művészek és újságírók ezen az éjszakán azokkal akarnak mulatni, akik nekik szimpatikusak és az ő szimpátiájukat nem fokozza le az sem, ha mindjárt cinóber színű navakra valóban jön el valaki.

A művészek és újságírók bálján a főnust nem az öltözet, hanem a szellem kifogástalansága fogja megadni.

Legdivatosabb ingezfírek óriási tömegben érkeztek Leitner Márton R.-T.-hoz.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

Tolstoj Leo színműve

AZ ÉLŐ HOLTTEST

(Bigámia)

Dráma 6 nagy felv. A főszerepben

Reinhold Schünzel és Alfréd Abel

A Dorian Filmszínház

második irodalmi filmje.

Ma, vasárnap d. e. fél 11 órakor

Fatty és Jeff vigiáték matiné

olcsó helyárakkal.

Hétfőn először 5, 7 és 9 órakor

Scribe francia író műve

„Egy pohár víz”

(A királynő játéka.)

Filmjáték 6 felvonásban. — A főszerepben

Mady Christians és Bruno Decarli

Egy királyi udvar szerelmi intrikái. — Nagy kerti ünnepély. — A potsdami kastély filmen. — A Dorian filmszínház harmadik irodalmi filmje.

Leirer Amália gyilkosa nyomában

Meg vannak a tilokzatos látogatók — A tanácsadó özvegy

Budapestről jelentik: Leirer Amália, budapesti félvilági hölgynek, akit Teréz-köruti pazar lakásán kegyetlenül megöltek, a gyilkosa után való nyomozás még mindig nem tudott pozitív adatot felderíteni. A rendőrség nehéz probléma elé került, mert a gyilkosnak két hónapig módjában volt eltűnni Budapestről s a holmikát úgy értékesíteni, hogy a hatóságok ne találjanak nyomra.

Tegnap azt állapította meg a rendőrség, hogy mi hiányzik a pazarul berendezett lakásból. Pontosan összeállították azt a jegyzéket, amely feltünteti az elrabolt tárgyakat. Leirer Amália december 10-én magánkézből 18 millió koronáért 15 kiló sulyu ezüst evőkészletet vásárolt. Az evőkészleten K. R. monogram van. A tegnap már ismertett tárgyakon kívül hiányzik egy kerekded alakú platina óra is. De elűnt a leány hosszú fekete szilkszin bundája is, amely félig trikóselyemmel volt bélelve. Felkutatták a Magyar Általános Hitelbank safe-jét, ahol Leirer Amália értékeit tartotta, amikor gazdag barátja nem

A meggyilkolt Leirer Amália

tartózkodott nála és egyedül volt. Utoljára 1924. dec. 15-én járt személyesen a bankban, körülbelül egy héttel meggyilkolása előtt. Ekkor ékszerei nagyrészt kivette, mert a safeban mindössze egy karikagyűrűt, egy briliáns gyűrűt és egy egész kis értékű fülbevalót találtak. Ezeket kívül még 4000 holland forintot.

Ugy látszik, azért szedte ki ékszereit, mert valahová készült.

A rendőrség most három irányban folytat nyomozást, de alig tud előhaladni. Legelső sorban azt igyekeznek tisztázni, vajon éjjel, vagy nappal hagyhatta el a gyilkos a lakást. Annvi bizonyos, hogy a tettes rögtön összezsomgolt mindent s a lakásban talált barna bőrkofferbe gyömöszölve szállította el. Kihallgatták Leirer Amália utolsó cselédnőjét is, aki Szűsz Juliannának mondja magát s októberben és novemberben szolgált Leirernél, akivel bérfizetésekor összekülönbözött. Állandóan a konyhában tartózkodott, így nem láthatta, akik látogatják háziasszonyát. Annyit kétségek kívül megállapított a rendőrség, hogy

akkor is, amikor holland barátja Budapestben volt, Leirer fogadott titokzatos férfi ismerőseit.

A holland gyáros ugyanis a déli órákig állandóan el volt foglalva s a látogatókkal gyanúsított két férfi a délelőtti órákban kereste fel a lányt, majd gyorsan távoztak. A férfiak közül az egyik magas

szőke, harminc év körüli fiatalember, a másik ugyancsak 30 év körüli fekete angol bajszos férfi.

Az sincs kizárva azonban, hogy nő gyilkolta meg a szerencsétlen félvilági nőt. A gyilkosság ugyanis kétségtelenül az így előtörtént és a tettes csak azután rendezte úgy el a holttestet, mintha kéjgyilkosság történt volna. Kizárt dolog, hogy a gyilkosság idejében Leirer Amália udvarlóját várta volna, mert a rajta lévő fehérneműk és ruhák közönséges, olcsó anyagokból készültek. A gyilkos a hulla elhelyezésével félre akarta vezetni a rendőrséget. Feltűnő, hogy nem jelentkeztek vallomástétel végett Leirer Amália nőismerősei.

Az első szenzációs fordulatot két megtalált férfi fénykép hozta.

Az egyiken Leirer Amália profilban együtt van ábrázolva egy borotvált bajuszu, markáns vonású fiatalemberrel. Ahol ezt a képet megtalálták, a földön feküdt a hollandus összegyűrt fotográfiája is.

Ugy lehet, hogy a titokzatos fiatalemberrel féltékenységi jelenet játszódhatott le. A másik arckép egy borotvált bajuszu, rövidre vágott hajú, duzzadtájú, pufóképű fiatalembert ábrázol. A fényképeket a rendőrség sokszorosította.

A detektívek ismét kikérdezték a Teréz-köruti ház lakóit, akik valósággal két pártra szakadtak. Az egyik rész szerint Leirer Amália kifogástalan életet élt s barátján kívül senkit se fogadott. Mások viszont azt állítják, hogy gyakran fogadott férfivendégeket.

Érdekes vallomást tett Leirer Amália egyik cselédje, aki két héttig szolgált nála. A különös nő ugyanis tíz hónap alatt ötven cselédet tartott. A cseléd elmondotta, hogy gazdasszonya majdnem naponta vele együtt elment a Lehel-utca, ahol egy fiatalemberre várt, aki egy gyárból jött ki. Amikor a fiatalember kijött, csókolt és megölelte. A fiatal nem volt olyan kedves, mint a nő hozzá. A Lehel-utcai fiatalemberről megállapították, hogy a leány közeli hozzátartozója volt. A cselédleány elmondta még, hogy a délelőtti látogató, aki más volt, mint a Lehel-utcai, gyakran megjelent a lakásban. Ilyenkor azonnal bementek a szobába és magukra zárták az ajtókat.

Erről a fiatalemberről megállapították, hogy parkettáncos volt, azelőtt meg rendőrdíjnok.

Ezzel a fiúval gyakran járt el éjjeli mulatókba, ahol a jó táncosslal egész reggelig táncolt. Ennek a monoklisnak a szerepe nagyjában tisztázódott. Megállapították még róla, hogy jelenleg Békésmegyében tartózkodik. Detektívek utaztak utána, de remélik, hogy mire a monoklis kíséretével Budapestre érkezik, már meg lesz az igazi tettes.

A detektívek felkutatták a fényképek másik gyanúsítottját, a fekete hajú banktisztviselőt is. A banktisztviselő bevallotta, hogy ismerte a vörösesszőke leányt, aki tetszett neki. Tudta róla, hogy barátja van és ezért nem is mert vele kezdeni. A lány azonban угyszólván elesábitotta és többször volt vele egy özvegyasszonynál. Ez a fiatalember szerény viszonyok között él, rendkívül becsületes és a gyanu árnyéka sem férközhet hozzá.

A rendőrség tegnap a kései órákban az összes eddigi nyomokat elejtette, csak két új irányt tartott fent. A leány egyik közel álló rokona a gyilkosság után igen gyanúsán viselkedett, ez az egyik. Sokkal plauzibilisebb a másik nyom: az özvegyasszony.

Értesítés!

Az Au Printemps (volt Misisir cég) értesíti a vásárló közönséget, hogy az összes raktáron levő

divat selymek, divat szövetelek, vásznak stb. csak e hó végéig gyári árakban kerülnek eladásra.

Mindenkinek saját érdeke szükségleteit cégünknel beszerezni.

Tisztelettel:

az Igazgatóság

Amikor holland barátja nem tartózkodott Budapesten, Leier Amália nem a lakásán töltötte az éjszakát, hanem az özvegyasszonynál aludt.

Ez az özvegyasszony oktatta ki Leier Amáliát, aki romlatlan fiatal lány volt, a félvilági nők összes fuffangjaira.

Ezzel a leányt teljesen hatalmában tartotta. A főkapitányságon az özvegy ingadozó vallomást tett. Előbb tagadta, hogy a leány nála aludt volna, később beismerte, hogy gyakran azért ment hozzá éjszakára, mert Leier Amália éjszakára félt férfit a saját lakására felengedni. Az özvegyasszony egyik férfi hozzátartozója volt leg-sűrűbben a gazdag nő partnere, akivel színházba, vagy mulatóhelyre mentek.

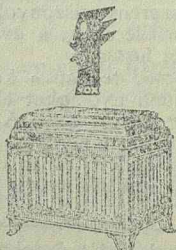
A meggyilkolt szerencsétlen leány nacionalista igen érdekes adatokat tartalmaz. Az édesapját, Leier Lőrincet, csak az anyja temetésén ez előtt két évvel ismerte meg. Leier, ki jómódú háztulajdonos, tudta, hogy leánya a gazdag hollandi gyáros barátnője, de nem bánta, mert a gyáros kijelentete, hogy feleségül veszi a leányt. Leier Amália nagyon képzett, intelligens leány volt. Gimnáziumból érettségizett. Németül és franciául folyékonyan beszélt. Egy újságíró beszélgetést folytatott iskolakorabeli barátnőjével, aki elmondotta, hogy társnőjének sohasem voltak regényes hajlamai. Dolgozni akart, hogy megkeresse magának a kenyeret. A tanárai folyton dicsérték szorgalmáért, takarékos, majdnem fukar volt. Nagyon szép leány volt, volt egy völgyéne, Viktor nevezetű, a kinek a jegygyűrűjét haláláig hordta. Ez a Viktor most vezérkari százados, néhány évvel ezelőtt megkérte a gyönyörű leányt, hogy legyen a felesége, akivel azonban összekülönbözött. A vezérkari százados esztendővel ezelőtt elmaradt hűlen menyasszonyától és nem is tudott róla mindaddig, míg most a borzalmas gyilkosság kipattant.

Budapestről jelentik: Megjelent a rendőrségen egy Strausz János nevű ékszerész, aki azt a vallomást tette, hogy egy Váradi nevű pincér eladásra kínál egy ismerőse nevében neki három héttel ezelőtt egy igen értékes briliánsgyűrűt. Strausz úgy emlékezett, hogy Váradi egy özvegy Ceeknét, vagy Zeeknét mondott a gyűrűt eladni őhajtó ismerősének. Váradi pincér a Teréz-körút 6. szám alatt lakik, öv. Zeekné pedig azonos azzal az özvegyvel, akinél Leier Amália több éjszakáját eltöltötte. Váradi azt is meggyezte Strausznak, hogy az ékszerész csak külföldön értékesítheti.

MA-JONG UJRA KAPHATÓ

KÁLMÁN ÉKSZERÉSZNÉL

VOX

Technikailag legfejlettebb

Hangkészülékek és lemezek

legteljesebb hangvisszaadás, kellemetlen mellékzörgés nélkül. Kellemes hangverseny otthon.

Kapható a Hegedűs Hirlapirodában

Eltűnnek az urilányok Budapesten

Ujabb két eltűnés és egy szenzációs öngyilkosság

Budapestről jelentik: A „Nagyvárad” is megírta, hogy néhány nappal ezelőtt eltűnt Stettner Vilma budai urilány, a Magyar Általános Hitelbank jogtanácsosának a lánya. Stettner Vilma nyomtalan eltűnését újabb, eddigi részleteiben épp oly titokzatos két eltűnés követte.

Risztics Lázár rendőrtanácsos Rózsi nevű 16 éves lánya és Landau jómódú kereskedő Teréz nevű ugyancsak 16 éves lánya február 16-án eltűntek hazulról és azóta nyomuk veszett. Risztics Rózsi és Landau Teréz barátnők voltak, együtt jártak egy varrodába, ahol varrni tanultak. A szalon főnöke többször látta a lányokat a kapu előtt egy elegáns, idősebb úrral, majd később egy fiatalemberrel beszélgetni. Utóljára ismerőseik a Népszínház-utcában ezzel a két úrral látták a két lányt. Az eltűnteket a rendőrség keresi.

Az öngyilkos pesti urilány Scherter Hermin hivatalnoknő, aki levelet írt bátyjának vitéz Sebestyén Lajos honvédszázadosnak, hogy azonnal menjen a lakására, mert holtan fogja ott találni. A százados feltörte a lakást és az ágyban találta Scherter Hermit, aki revolverrel lelőtte magát, még előbb a gázsapot is ki nyitotta. — Ugyancsak öngyilkosságot követett el egy Perl Mihály nevű 82 éves magánzó is.

Sirota Leó önálló zongoraestélye

Kitűnő pianista kvalitáscsúszal bíró művészemberrel ismerkedünk meg a bécsi Sirota Leó személyében. Acélos ujjak, amelleti felette finom, aranyalátus billettés, rendkívül imponáló technikai felkészültség s hatalmas kifejező erő képezik ragyogó tehetségének főkecségeit. Hallottuk pompás, színes előadásban. Schumann: Szimfonikus etűdjét. Kitűnően sikerült a három tételes, értékes — Chopin és Csajkovszky behatása alatt készült — Glazounow-szonáta melyben Sirota fényesen beigazolta, hogy mily orchestraián kezelni hangszert s mennyire gondolkodó, finoman tagolni tudó pianista. A Chopin sorozatban több szívet vártunk volna a művésztől — hiszen a lengyelhez oly közelálló oroszunk oly meleg szíve szokott lenni! — Sirota ezen peceknek inkább virtuóz részét domborította ki, de ez szán maradektalanul sikerült is az egész vonalon. A „prelude”-ök közül a „Hegyszakadék teli ördögökkel” címűt szedületes tempóban játsza — rendkívül briliánisan, hasonlóan bámulatba ejtett bennünket két etűde el s az Asz-dur („Reiter”) polonaise-el, melyet csakugyan oly elemi erővel szólaltatott meg, mintha hatalmas lovastömegek vonultak volna fel harzány trombitaszóval szeméink előtt.

Játszott még néhány — sajnos üres — missem mondó Rubinstein-apróaságot s a ma már elavult, a „tegnap” művészetét hirdető hatodik Liszt-rapézódia. Ráadásul kapuk Chopin remekül interpretált E-moll valcerét, azután a „Minutenwalzer” Rosenthal Mór órdögösen nehéz iercz és sextáristában. A koncert végén pedig a közönség szünni nem akaró tapsait a művész Rosenthal: „Papillon”-alval s Scarlatti: „Capriccio”-jával hálálta meg. Ime néhány adat a művész életrajzából: Sirota most 37 éves, litvi orosz születésű, kit már

öt éves csodagyermek korában megbámultak. Alapvető zenei ismeretét a Glazounow vezetésével állt pétervári konzervatóriumban nyerte el. Gimnáziumi érettségije után az egyetemre járt egy darabig jogi tanulmányokra, majd Bécsbe került a tavaly elhunyt Ferruccio Busoni tanár mesteriskolájába, honnan kitüntetéssel indult külföldi, mindenütt diadalmas körúljaira.

A koncertáló művész az egész est folyamán a legharagabb óvációk tárgya volt. Pompás játékával szinte s lelkes sikert aratott, de a teremben feltűnően kevés ember volt jelen.

Guttmann Miklós.

* Szörme-bundák, sportkabátok előrehaladott idény miatt mélyen leszállított árban Lechner szűcsnél Ciorogariu 4. sz.

Borbély és manikűr
munkások

műsoros táncestélye

március 8.

a Kereskedelmi Csarnokban

Minden eladó tárgyait
hozza be sürgősen a

HUMANITAS

árverésrendező irodába
Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 1.
(Sas palota), mert legközelebbi
napokban már

árverést rendezünk

Képviselőt és főraktár:

Szefan **FARKAS** István
Apolló-Drogeria, Oradea-Mare (Nagyvárad).

Szirmay női kalap áruházában

Bulew. Reg. Ferdinand No. 10 (Stern-palota)

Eredeti párisi és
bécsi modell új-
donságok érkeztek

Egyben a n. é. l. ö. gy. közönség és t. masamód
nők tudomására adom, hogy e szakmába vágó

összes kalap kellékekből

állandóan nagy választékot tartok.

APOLLÓ MOZGÓ

Vasárnap és hétfőn

S. O. S.

Mentésétek meg a lelkeinket.

Egy uri leány szenvedésteli élettörténete.

A főszerepekben:

Lya de Putti — Paul Wegener.

Ezt megelőzi egy kitűnő burleszk: **Monty Banks a toreador.**

ÚJ DONSGOK

* Osváth új konferansz-estéi. Hétfői és keddi estéin Osváth Kálmán előadja rendkívül művészi lírai konferanszait is, a „Beszélgetések a kis fiammal” című miniatűröket, a Parainézis-erejű „Ne félj!” című konferanszát is. Ez a két este is az Iparkamara intim dísztermében lesz, estj 9 órai kezdettel. Megfelelő számú ülőhelyek rendelkezésre.

* Némethy Gyula dr előadása a Kath. Körben. A tegnapi kulturdélutánján a Kath. Körnek dr Némethy prelátnok tartott előadást a „Történelmi materializmus”-ról. A várad előadók legszebbje bámulatos könnyedséggel és tudományos felkészültséggel fogott a három, egymástutáni estét betöltő sorozatos előadásainak tárgyalásához. Világosan és meggyőzően fejtette ki a materializmus és lelkeség közötti ellentétes felfogásokat. Rámutatott a Marxizmus kapcsán Hecker és Darwin elméleteit érintve a metaphysica és ezzel kapcsolatosan a lelkeség szükség szerű létezésére, a szellemvilág megnyilvánulásaira, melyek messze felette állanak az anyag megnyilvánulásai felett. Az élvezetes előadást a Kath. Kör nagyszerűen szóló felolvasó megköltő előkelő közönség hallgatta végig, kik zajos tapsal honorálták Némethy kanonokot magas tudományos színvonalon álló előadásáért. Utána Domány Sári énekelt két számot. Ez a kiváló énekesnő rutinnal, énekkeléssel és finomsággal énekelte el Hildach „Lenz”-jét és Gunot „Faust”-jának ékszer-áriáját. A közönség az élvezetts éneket feszült figyelemmel hallgatta és minden szám végén elragadtatással tapsolt.

* A Fa-Bál vasárnap este lesz a Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben. Az ez-clusiv elite-bál iránt a város jobb köreiben állandó és nagy az érdeklődés. Bennünket is kérdésekkel halmozta el, miért is felvilágosításért a bál főrendezője Eichner Sándor igazgató elfoglaltsága dacára is a következőkben adott tájékoztatást a bálról: Gondunk volt arra, hogy a békeidőkre emlékeztető bál külső jellegében is (meghívó, díszítések, világítás stb.) egy előkelő nívós mulatság követelményeinek megfelelően. Minthogy az estélyen csak névre szóló meghívottak vehetnek részt, a tömegbálkon jelentkező anomáliák már előre kiküszöbölték és a disztigált jelleget sikerült elérnünk.

* Felavatták a paptamási vasúti hidat. Paptamási község állomása előtt a Berettyón a régi, megrongált vasúti vashíd helyett új, száz méter hosszú vashidat építették a kormány. A hidat ünnepélyesen, csütörtökön délelőtt adták át a forgalomnak. A hidavátásra a kolozsvári üzletvezetőségtől megjelentek: Casamas műszaki vezető, Bolesan, a hidosztály főnöke, Klein főfelügyelő, Constantinescu és Sirauch felügyelő és Riedl mérnök. Székelyhidról Vas felügyelő és Filip mérnök, Ács főfelügyelő és Horváth felügyelő a nagyváradi fűtőház részéről. Kiváló még sok vendég Székelyhidról és a környékbeli falvakból. A hidat Imberusz és Parka kolozsvári hidépítő cég építette. Az építést Pikó János mérnök, a városi főmérnöki hivatal volt kitűnő mérnöke vezette és az építkezés érdemének nagy része az övé. A hidavátás azzal kezdődött, hogy előbb egy, azután két nehéz mozdonyt vezettek át a hidon, majd gyorsasági próbát tartottak. Mind a legszebben sikerült. Azután Pártos József mérnök, a kiváló amateur-fényképező több felvételt készített az ünnepségről s a megjelentekről. Ezután ott a helyszínen az építő cég gazdag bankettet adott a vendégeknek, amelyen számos felköszöntőt mordítottak el a hid építőire.

* Bura Sándor esküvője. Bura Sándor a népszerű nagyváradi cigányprímás e hó 25-én tartja esküvőjét Budapesten Radics Irénkével, a híres-neves Radics Béla leányával.

Duca külügyminiszter lemondott

Eles konfliktus a külügyminiszter és Brătianu Vintila között

Bukarestből nem kisebb szenzáció hírét jelentik, minthogy Duca külügyminiszter, a liberális kormány egyik legtekintélyesebb tagja tegnap este lemondott állásáról. A lemondás egy ülésen lefolyt konfliktus során pattant ki. A külügyminiszterium reorganizálásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták egyik parlamenti bizottságban, melyen Brătianu Vintila szokatlanul erős hangon támadt Duca külügyminiszternek s kifogásolta a külügyi képviselőket. Ezek az emberek — mondotta — nem felelnek meg hívatásuknak és a külügyminiszter kreációja. Duca a pénzügyminiszter inparlamentáris kifeje-

zéseit kikérte magának, mire Brătianu Vintila még erősebb hangot használt.

Duca külügyminiszter erre módfelett izgatottan felugrott a helyéről és indígnaló hangon szólt a mellette ülő Brătianu Jonel miniszterelnöknek:

— Kérem, méltóztassék figyelmeztetni a pénzügyminisztert, az ön fivérét, hogy ne használjon ilyen hangot. Egyben kérem tudomásul venni lemondásomat.

Az incidens nagy izgalmat keltett és Constantinescu kapacitálta Ducát, hogy vonja vissza lemondását, de a külügyminiszter erre nem volt hajlandó és nyomban elhagyta az ülést.

* Életfogytiglani fegyházra ítélték Othó ékszerész gyilkosait. Budapestről jelentik: A „Cselekvő Magyarok” két vezetőjét, akik közönséges rablógyilkosságokat hazafias mezbe akartak öltöztetni, Othó budai ékszerész meggyilkolása miatt tegnap ítélték el. A törvényszék Bedő életfogytiglani fegyházra, Dulát 12 évi fegyházra ítélte.

* Halálozás. Egy régi becsületes kereskedelmi tisztviselő, alapos és kiváló szakember Diósi Mihály, az ifj. Ullmann Izidor-cég cégvezetője, szombat délután fél háromkor 47 éves korában meghalt. Diósi Mihályt nemcsak a kereskedelmi körökben ismerték, hanem a társadalmi életben is tisztelték és őszinte szeretetnek örvendtek. Elhunytát édesanyján, özvegyén és gyermekein kívül nagy család gyászolja. Az elhunyt öccse volt Diósi Odón kormányzótanácsosnak. Temetése a Damjanich-u. 9. sz. alatti gyászházban lesz vasárnap délután 3 órakor.

Ho d'utz Tógyer 74 éves korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor megy végbe a Kertész-u. 25. számú gyászházban.

* Március 1-én a nagykapusiak lépnek fel a színházban. Színpadra kerül a Sárgecsikő.

* A filharmonikusok február 25-iki koncertjére jegyeket Vidor Manó (Bul. Reg. Ferd. 2. könyvkereskedés) árul. Jegyek ára 120, 100, 80, 50, 30 lei. A tagok ugyanott mutatják be tagsági igazolványukat.

* Ma van a Macalik-tárlat utolsó napja. Macalik Alfréd nagyszerű kiállítását a Helikonban hétfőn bezárja. Felhívjuk a közönség figyelmét a mai utolsó napra, hogy nézze meg a szép kiállítást. Belépés díj-talan.

* Dr Nasta Mihály és Hubert Etel, a m. kir. operaház kitűnő művészei e hó 26-án tartják ária- és dalestélyüket. Jegyek a Musicában.

* Nagy bál Nagyszalontán. A nagyszalontai járás jegyző: kara f. hó 28-án nagyszabású műsoros bálart rendez Nagyszalontán. A bálra szívesen látják Nagyvárad és az egész megye közönségét.

* Helyreigazítás. A Nagyvárad 1925. évi február 21-én megjelent számában: „Mikor a nyugdíjas pihen” feliratos közleményben azon állítás foglaltatik: hogy az én volt bírói fizetésemet szüntették. Ezen állítás téves, mert az én fizetésemet nem szüntették be, hanem azt egész összegben megkapom. Megkapom pedig mint volt bíró a „Monitorul Oficial” 1924. évi június 26. számában közzölt bírói szervezeti törvény 137-ik intézkedéseinek fogva, mely akként szól: hogy nyugdíjazott bírák az állásuk után, amelyet betöltöttek, igényelhetik fizetésüket egész összegében, végleges nyugdíjuk összegének megállapításáig. Ha a nyugdíjtörvény elkészül, akkor a nyugdíjtörvény szerinti összeget fogom kapni, ezeknél fogva kálváriajárasomról szó nem lehet, hónom alá vettem a táskát, bert ügyvédeskedem. Kérem, szíveskedje-

nek ezen helyreigazítást közétetni. Nagyvárad, 1925. 21. Léven őszinte tisztelettel Dr Pap Sándor.

* Eljegyzés. Büchler Franciska (Ujpest) Vasile Trandafir (Bucarest) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Mandel Marit és Sachs József jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* Felhívjuk az összes raktári és magyar szabó szaktársakat, hogy folyó hó 25-én, szerdán este 8 órai kezdettel fontos ügyben taggyűlést tartunk. Minden raktári és magyar szabó szaktárs ott legyen. A vezetőség.

* Tavaszi nyári angol szövetségülésgességeim megérkeztek. Divatmintáim kizárólagosak. Ifj. Erdős Albert uriszabó.

* A helyes csecsemőápolásról, fiatal mamák részére megjelent a Mamák könyve, kölcsönzi a Hegedűs Hirlapiroda kölcsönkönyvtára.

* A nagyváradi építőmunkások régi jogaik visszaszerzéséért. Csoportunkon kívül álló szaktársaink körében megnyilvánult az az óhaj, hogy tegyen lépést a helyi csoport vezetősége arra nézve, hogy mindazon jogokat, melyeket a Magyarországi Építőmunkások Országos Szövetségében szereztek, eszközöljük ki részükre is. A Romániai Építőmunkások Országos Szövetségének központi vezetősége, szaktársaink kérését — elfogadta és úgy határozott, hogy az összes szerzett jogokat, ugymint szülési, betegségi, halálzási és rokkantsági segélyeket mind azoknak megadja, akik a helyi csoport vezetőségénél ezt kérelmezik és tagdíj hátralékaikat folyó évi július hó 31-ig rendezik is. Szaktársak, rajtakat a sor, tegyetek bizonyosságot arról, hogy méltók akartok lenni az öntudatos proletárokhöz s mint ilyenek, velünk küzdtek — önmagunkért és családunkért — jobb megélhetésért és egy szebb jövőért, a szervezett munkások táborában. Az építő munkások csoport vezetősége.

* Elveszett a szigürancától a Szent János-utcáig Békefy Andrásné névre szóló magyar utlevél tartózkodási engedéllyel. Kérem beadni a Hegedűs Hirlapirodába, ahol illő jutalomban részesül.

* Földessy, a világhírű csellófenomén március 1-én. Jegyek a Musicában.

Passage mozgósínház

Ma, vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és negyed 10 órakor

Burleszk műsor

8 nagy felvonás.

1. Ki az ur házban
 2. Fatty vetélytárs
 3. A vurstli gyöngye
 4. Seffetboxbainokkáutik
- Dorian filmek!

„Standard” festék-, lack- és ecsefnagyraktár, Piata M. Viteazul 7.

FIGYELEM!

Mindenki intézze el üzleti, szerelmi és egyéb dolgai úgy, hogy az Apolló-mozgóban legközelebb egymás után műsorra kerülő következő világlágereteket:

Scaramouche,
Akiket nem szoktak feleségül venni.
Babby Peggy „Aranyos kis kapitányom”-ban.

Szerellem piacán,
Pat és Patachón,
Végzetes eskü,
Megbolondult kórház,
Divatcsászárnő (Mary Murray),
Száguldó kerék,

okvetlenül megtekintse, mert ezek a filmgyártás rekordjai, szebbet, jobbat még senki sem látott!

„Letartóztattak egy kolozsvári nőt bigámia miatt. Kolozsvárról telefonálják: Bontescu a Banca Centrala volt igazgatója, a volt miniszter öccse két évvel ezelőtt nőül vett egy Kentese-hik Lujza nevű káoszínőt. A múlt hónapban Bontescu elméje elborult és elmekórházba szállították. Felesége ettől kezdve feltűnően költek, kezdett és élvezte a Bontescu vagyonának nagy részét. Most Bontescu családja megállapította, hogy az asszony felesége egy Horváth Lajos nevű pincérnek, akitől nem vált el és így bigámiát követett el. A nő ellen folyik a büntelmi eljárás.

* Március 1-én vasárnap este fél 9 órakor a nagykapusi műkedvelők a Sárga csikót játsszák a színházban.

* Szívbetegség és érlemeszedésben szenvedők a természetes Ferenc József keserűviz használatát által könnyű és pontos bémüködést érnek el.

* Ágnes csemege 1 darab 5 lej Benedek és Weisznál „Eldorádó” Piata Unirii.

* Ágnes-csemege, egy darab 5 lei Benedeknél.

* Enyhe, kellemes, biztos hashajtó a Purgó.

* Csak felnőttek nézhetik meg a Fügefalevél operettét.

Zománcozás, nikkellezés Kalendáruai

* Ha súlyt fektetünk arra, hogy arcóbőrünk gyöngés és fehér legyen, úgy keverjük mosdóvizünkbe eredeti Mack-féle Kaiser-boraxot

* Szép lakása csak akkor tökéletes, ha Orient szőnyeg és gobelin díszíti. Egyedül készítője Schullhof Emilné „Orient” szövművészeti iskola Ciorogariu Uriutca 12. (Ginnázium.)

Gummiáru javítás Emleson (Ezred. évi Emlek) - tér 16.

* Női kabátokat mai naptól kezdve mélyen leszállított árakban árusítom Model Aruház Str. Vlahuta. Szt. János-u. 6

* Arcápolásra használja az Agi-crém, melytől arcbőre szép, tiszta és üde lesz. Kapható drogériákban és illatszertárakban. Főlerakat: Diana gyógyszertár Oradea-Mare.

* Legjobb telefonkészülék! villanykörte és manometer raktáromról. Telefon és villanyfelszerelést, minden fémipari és eszterga-munkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz elektro-mechanikus, Szalárdi-utca 9. Telefon 512.

* Legjobb arccsúfító Füdes Margit-krémmel.

Darvas harisnyái legjobbak!

* Délibábos rónaságon és az egész nagy világon nincsen olcsóbb semmi más, mint a Bleier áruháza, Sas-passage.

MOZI

— S. O. S. — Men'sétek meg a lelkeiket. Izgalmas dráma egy urileány életéből, aki hajótörést szenved, csak ő és egy matróz menekülnek meg s együttesen egy elhagyatott szigetre menekülnek. Itt a leány a matróz vad szenvedélyének lesz áldozatává. Hosszu, kinteljes esztendőket töltöttek itt együtt, míg végre egy arra járó hajó megmenti őket. A leány hazakerül végre annyi szenvedések után s a boldogságot is megtalálja, ha a múlt nem kísértené. A sors kezé végre mégis ráragyog szegény, zaklatott lelkére, a múlt fenyegető kísértései végleg elnémítják s a leány megtalálja boldogságát. A leány szerepét Lya de Putti, a matróz szerepét Paul Wegener játssza. A német filmirodalom e két kiválósága, markáns interpretációja, remek játékok produkál. Megindító a leány szenvedése, öklöbe szorul a kezünk Paul Wegener gyalázatos tettein s igazán felszabadulunk bizonyos lelki nyomás alól, amikor a leány szenvedésére a sors kegye enyhítőt írt hoz s a gaz, vad matrózt elérli végzete. Ezt a kitűnő, izgalmas drámát egy kacagató Monty Banks-burleszk előzi meg.

— Lehet-e boldog házasság 10 éves szerelem után, ami már szinte barátságba ment át; ezt az életünkben oly sűrűn előforduló problémát oldja meg Tolstoj Leó „Az élő holttest” című művében, melyet ma mutat be a Dorian-film-színház. A 6 felvonásos film főszerepeit Alfred Abel és Reinhold Schünzel alakítják. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Hétfőn látható először Scribe francia író megfilmesített műve: „Egy ponár víz” (Királynő játéka) a főszerepben Mady Christians. A 7 felvonásos, gazdag kiállítású film egy királyi udvarnak szerelmi intrikéit tárja elénk.

— Ha jó estét akar magának szerezni, nézze meg a Passage-mozgósínházban a burleszk-műsort, melyben Fatty és Seff legjobb vígjátékusok szerepeinek. A műsor a következő: 1. „Ki az ur a házban”. 2. „Fatty veieljárása”. 3. „A vursli gyöngye”. 4. „Seffet boxvagnokká ütük”. A 8 felvonásos műsor fél 4, fél 6, fél 8 és egy negyed 10 órakor látható.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután fél 3 órakor: Gyöngypalota, operett, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Uvegipő, vígjáték, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Fügefalevél, bérleten kívül.

Hétfő: Fügefalevél, énekes vígjátékujdonság, A) bérlet, Csak felnőtteknek.

Kedd: Fügefalevél, énekes vígjátékujdonság, B) bérlet, Csak felnőtteknek.

Szerda: Csókoljon meg, vígjátékujdonság előszór, bérletszűnet, premierbérlet.

Csütörtök: Csókoljon meg, vígjátékujdonság, A) bérlet.

Péntek: Csókoljon meg, vígjátékujdonság, B) bérlet.

Szombat délután fél 4 órakor: Maresa katonája, operett olcsó helyárakkal.

Szombat este: Nótás kapitány operett, Rohonczy Mihállyal bérletszűnetben.

Vasárnap délelőtt: Ember tragédiája, munkás-előadás.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Casanova, operett mérsékelt helyárakkal.

— Fügefalevél premierje. Ez a nagyszerű operett, mely csupa derű, humor és pikantéria, minden tekintetben azok közé a darabok közé tartozik, melynek egyes jeleneteit a közönség sohasem fe-

lejt el. Nálunk ez a felnőtteknek írt operett a legjobb szereposztásban és a legprecízebb előadásban kerül színi. A főszerepeket Biczó Margit, Betegh Bébi, Kertész Mancsi, Bihari Sándor, Bihari Nándor és Stoll játsszák. A rendezés Hetényi Elemér munkája, a zenekart Békefi Mihály vezényli. A Fügefalevél vasárnap bérletszűnetben, hétfőn A) bérletben, kedden pedig B) bérletben kerül színi. Az érdeklődés oly nagy, hogy a három előadásra már csak igen kevés számú jegy kapható a nappali pénztárnál.

— Csókoljon meg. A színház egymásután hozza színre a legszenzációsabb külföldi darabokat, operetteket és vígjátékokat. A Fügefalevél bemutatója után nyomban egy rendkívül szellemes francia vígjáték kerül sorra, mely a világ minden nagy színházán több száz előadást ért meg. A darab címe már maga sokat jelent. A címben: Csókoljon meg, benne van magának a darabnak rövid tartalma. Egy kedves franci nőről van szó a vígjátékban, aki a Csókoljon meg jelszóval a legmulasztósabb helyzeteket teremti, amit egy francia bohózzal elvárni lehet, az mind benne van ebben az új vígjátékban. Mindent összevéve, a Csókoljon meg előadásai alatt a közönség egyetlen pillanatra sem fog kifogni a szívből jövő józsi kacagásból. Az új francia vígjáték szerdán este bérleten kívül, premier bérletben csütörtökön A) bérletben, pénteken pedig B) bérletben kerül színi. A szerepeket a színtársulat legjobb művészei alakítják Tóth Elek rendezése mellett.

— Nótás kapitány Rohonczyval. Tekintettel arra, hogy a szombaton megtartott Nótás kapitány előadására is elfogyott minden jegy, az igazgatóság újra műsorra tűzte. Ez alkalommal huszadik előadását éri meg nálunk a Nótás kapitány. Ennek az előadásnak a keretében a címszerepet ismét Rohonczy Mihály, a kitűnő bonviván fogja játszani.

KÖZGAZDASÁG

NAGYVÁRADAI TAKARÉKPÉNZTÁR

Nagyváradnak ez a legrégebbi intézete március 5-én tartja 78-ik évi közgyűlését. Több mint háromnegyed évszázad tradícióját irányítják ma is az intézetek, amely Horváth Árpád vezérigazgató vezetésével mellett biztosan és programszerűen tett eleget közgazdasági hivatásának. A nagyközönség ma is méltó és változatlan bizalommal áll a Nagyváradai Takarékpénztár mellett, aminek legjobb bizonyítéka, hogy a betétállománya a 73 millió meghaladja. Mérlege szolid és reális és különösen az intézet nagy mobilitásáról tanuskodik. Évi tiszta nyeresége 1.414.896 lei.

TENKEI GAZDASÁGI TAKARÉKPÉNZTÁR

mérlegét közli ma a Nagyvárad. A tenkei és vidéki közgazdasági életnek ez a jelentős tényezője Kovács Ödön ügyvezető-igazgató szakavatott irányítása mellett évről-évre szebb fejlődést mutat. A részvényesek tőkéjét a takarékpénztár ez idén is tényesen kamatoztatta, amennyiben a mérleg 255.001 lei nyereséget tüntet föl. A közgyűlést március 8-án tartják meg.

TOZSDE

Zürich, február 21. Nyitás: Berlin 123'12, Newyork 520, London 2479, Páris 2730, Prága 1542 fél, Budapest 0.0072, Bukarest 260, Bécs 0.0073 egyen.

Bukarest, február 21. Zárlat: Devizák: Páris 1064, London —, Newyork 202, Róma 830, Zürich 38'90, Bécs 28'40.

Zürich, február 21. Zárlat: Berlin 123 háromn., Amsterdam 208'60, Newyork 520, London 2479, Páris 2730, Milanó 2131, Prága 1542 fél, Budapest 0.0072, Belgrád 842 fél, Bukarest 260, Varsó 100, Bécs 0.0073 egyen.

Budapest, február 21. A szombati terménypiac, Gabonapiac üzletelen, Tiszavidéki buza 580—590, rozs 485, korpá 240, zab 435, tengeri 260 ezer korona.

A gyermek teste megérzi, ha nem valódi Höfer hintőpor, krém, szappan használ

Szemelvények az adókvetésről

Nagyvárad iparos társadalmának évek óta leghőbb vágya, hogy az adómegállapításnál minden egyes szakmát a saját szakmabeli iparos képviselje. Kaptunk is ígéretet arra, hogy ez jövőben így fog történni, az ígéret azonban csak ígéret maradt, megvalósulása azonban még mindig csak a jövő zenéje. Mindamellett megállapíthatjuk, hogy a mai napig is városunk iparosságára nem tudta elérni azt, hogy a mérszárost a mérsáros, a szabót a szabó, a cipészt a cipész képviselje, hanem össze van zavarva. Mennyiben ösmeri például egy bádigos a cipész helyzetét, vagy egy kereskedő a lakatos mesterét, avagy egy cipész a könyvkötő helyzetét. Azt tapasztaljuk, hogy minden iparos, de még inkább a más foglalkozásbeliek, egy-egy aranybányát képzelnek a másik iparos, illetve adóalany szakmájában. Ne legyünk elfogultak, mondjuk meg őszintén az igazságot, ami igazság volt a múltban és lesz még a jövőben is, hogy minden ember maga érzi a saját terhét s egy-egy szakma a szakma viszonyait. Óriási az igazságtalanság tehát, midőn az iparos képviseltetését az adózásnál nem veszik be a gyakorlatba, de ugyanazt a gyakorlatot, amit az iparosok kérnek, alkalmazzák az ügyvédek és orvosoknál.

Milyen más világ van ezen a téren Kolozsváron, hol már 1924-ben újságolta a sorok írójának az ottani ipartestület elnöke, hogy ő náluk az adókvető bizottságban minden egyes szakma képviseltette magát és mint a viszonyokkal ismerős emberek, lelkiismerettel képviseltették szaktársaik érdekeit és az állam jogait. Mennyi felelősséget és igazságtalanságot, mennyi hiábavaló foglalkási és végrehajtási kísérlet volna elkerülhető, ha ezen rendszer volna városunkba is bevezetve. Mert mondjuk meg őszintén, bármennyire szorítják is az az adót, csak ott lehet azt behajtani, ahol van mit, ahol nincs, ott az adóvégrehajtó sem tud venni semmit, tehát a tulzott és igazságtalan adó úgy is csak mint papírérték fog szerepelni.

A női szabó iparosok szövetezte.

A női szabó iparosok szindikátusának agilis elnöksége fáradszatóan dolgozik az anyagbeszerző s konfekcionáló szövetkezet létesítésén. Kétségtelen, hogy a rossz gazdasági viszonyok folytán igen rossz időben kezdődik az intézmény szervezése és létesítése, de kétségtelen az, hogy éppen a gazdasági s ipari helyzet rosszassága ébreszti a szakma tagjait annak tudatára, hogy a közösség és együttes munkának, tehát a szövetkezeti munkának lehet jövőben csakis eredménye. Ezt úgy látszik, a szakma tagjai jórésztben megértették, mert a legutóbbi gyűléseikben a női szabók már elfogadták a szövetkezeti alapszabályokat és a jegyzett részvények értékének 25 százalékát már be is fizették, míg a hátralékot március 10-éig fog kellenni befizetni. A szövetkezet célja, hogy a nélkülözhetetlen fontos anyagok tömeges beszerzésével a tagoknak beszerzési áron, tehát jóval olcsóbban, mint a napi ár, árusíthassa azokat s ha és amennyiben a helyzet úgy kívánja, a mordszezon idején tömegcikkeket állítsanak elő, melyre rendszerint tudnak vevőkört szerezni. A részvényjegyzések és szervezések még tovább folynak s éppen ezért felhívunk minden a szakmájára iránt érdeklődő női szabó iparost, hogy a szövetkezetben minél nagyobb anyagi erővel vegyen részt.

A husiparosok a prefektusnál

A múlt hét szombatján a husiparosok megbízásából egy kisebb küldöttség kereszte fel a prefektus urat, hogy a jelenlegi élőállat árak és ennek alapján történő maximális husárak ügyében a prefektus urat a tényeknek megfelelőleg tájékoztassák. Kétségtelen és elismeri a husiparosság is azt, hogy a polgárság érdekeit meg kell védeni, azonban igazolni kívánják és tudják, hogy a jelenlegi, illetve a leszállítás előtti árak vármegyénk viszonyaihoz képest a

helyzetnek megfelelő volt. Csakis a helyzetnek és nem a husiparosságnak, mert a husiparosok számításait s az őket megillető polgári hasznót még a multkori árak mellett sem érhették el. Téves az a felfogás ugyanis, hogy más városok áraihoz hasonlítják városunk husárait, mert ha ezt teszik, úgy rámutathatnak a husiparosok arra is, hogy számtalan helyen, így Kolozsváron, Brassóban, Aradon a husok árai jóval magasabbak, mint nálunk, vagy pláne Temesváron, Marosvásárhelyen stb. Aztán pedig az még nem igazol semmit, ha hivatkozunk arra, hogy Temesváron, vagy máshol a husárak olcsóbbak, mint városunkban, mert kérdések kérdése, hogy azon az áron lehet-e egyáltalán húst, vagy zsírfélét kapni. Emlékeztetünk, hogy városunkban is voltak ilyen esetek, hogy a polgárság érdekeinek tulzott védelmében oly alacsonyra lett a husár megállapítva, hogy e miatt a városból eltűnt a hus és a zsír, amit a polgárság megszenvedett. Ezt a helyzetet el kell kerülni a jövőben és maga a husiparosság is csak oly árat kér megállapítani, amely indokolt. Kifejti a küldöttség a benyújtott memorandumban a prefektus ur előtt azt is, hogy sokat jelent az, hogy az illető város milyen állattenyésztő vidéken van, mert az bizonyos, hogy ahol az állattenyésztés fejlett és bő takarmánytermés volt, ott az élő állatok olcsóbbak, de csak azon iparosok részére, akiknek nem kell szállítani azokat más városba vagy községbe, mely szállítással óriási költségek, állat-elhullások és szulapadások állanak elő, ami természetesen a hus kimerési árát megrágitja. Ezek alapján a küldöttség kéri a husárak revízióját, mert a mai árak oly annyira tarthatatlanok, hogy az kész veszteséget jelent az iparosokra.

A bőripari munkaadók közgyűlésének elhalasztása.

A mult heti számunkban megemlékeztünk arról, hogy a bőripari munkaadók tisztújító közgyűlésüket e hó 22-én fogják megtartani. Ez azonban tekintettel az Ipartestületi Hitelszövetkezet jubilárius közgyűlésére, egyelőre elmarad és valószínűleg március 1-én lesz megtartva.

A husipari munkaadók közgyűlése.

A husiparosok rendez évi közgyűlésüket március 1-én délután 3 órakor a Kereskedelmi és Iparkamarában fogják megtartani a következő tárgysorozattal: 1. Jelentés a mult évi működésről. 2. Számadások bemutatása. 3. Tisztikar lemondása. 4. Új tisztikar választása. 5. Az állami adó kiserészteltekbe való fizetése ügyében állásfoglalás. 6. Piaci szabályzat ügyében állásfoglalás. 7. Az 1 százalékos forgalmi adónak a husárakról való eltörlése ügyében előterjesztés. 8. Indítványok. A szindikátus elnöksége ez uton kéri a tagokat a pontos megjelenésre.

Kérje és használja csak a párisi „FLOREAL”

illatszergyár eredeti készítményeit

Kaphatók gyáriárban, a

„CARMEN SYLVA” drogueriában

Str. Regele Ferdinand no. 5.

a zárda templommal szemben

„Floreal” parfüm minden illatban 1 deka 30 L.
„Floreal” creme de beauté 1 tégely 20 L.
„Floreal” eau de col, lavande-ambrée 1 l. 160 L.
„Floreal” „ „ „ „ 1 1/2 „ 85 L.
„Floreal” „ „ „ „ 1 1/2 „ 45 L.
„Floreal” „ „ „ „ 1 1/2 „ 30 L.

Elysée eau de col. Origan, Chypre, Fougere 1/2 l. 120 L.

Vezérképv. és lerakata : Poudre Perles Fines Bardin

és Gelle-Freres fogpasztjának, u. m. a

Gadum pomade et savonnak.

SZOVET

külön'egességeink

felöltökre

öltönyökre

legjobbak

HAVAS & GRÜNFELD

posztóárúház, Str. Avram I-u. 8. legolcsóbbak

Harisnyák, keztyűk, fehérenműiek

és különféle divatárak nagy

választékban és legolcsóbban

SZENSZKI MIKLÓSNÁL Sas-passage

A festő iparosok szindikátusának új tisztikara.

A február 8-án tartott festő ipari szakszervezés elnökké Weisz Sámuel, társelnökké Pálffy István, alelnökké Klein Albert, pénztárnoknak Szabó Lajos, ellenőröknek Szabó László és Zalesák Gyula, jegyzőnek Földes I. József lettek megválasztva. A választmány a régi maradt. Kiváncos volna, hogy az új tisztikar és választmány a helyzetet megértve, együttes munkával törekednének arra, hogy közös szakmai érdekeik minél jobban és minél előbb megoldassanak. Mindenesetre ez csak úgy és akkor lehetséges, ha a tagtársak is támogatják a vezetőséget nemes és közhasznú munkájukban, mely ha megtörténik, bizonyára sok, a tagokra nézve hasznos és üdvös akcióit, intézményeket fognak tudni létesíteni és megoldani.

A menházak érkezett adományok. Az iparos menház részére ujabban a következő adományoztak: Györgyészku Pál és Dévald László havi 20—20 lejes járuléka. A kocsigyártó iparosok gyűjtéséből 180 lei, özv. Barta Józsefné 150 lei, a husiparosok szindikátusa 500 lei. A szives adományokért ezúton mond halás köszönetet az Ipartestület elnöksége.

Tüfiza és felixfürdői fürdőjegyek kedvezményes árban kaphatók az Ipartestület hivatalában.

Higienikus gyermekcipő szalont nyit a CARMEN CIPŐGYÁR.

Az anyák figyelmét felhívjuk erre a fontos eseményre! Egy rég tapasztalt bajnak az orvoslásáról van szó. A zsenge gyermek lábukat szakavatatlan kezek által készített rossz formájú cipőkkel korán megnyomorítják. Ebből az egész életre kiható bajok származnak. A Carmen cipőgyár a gyermek láb anatómiájának szigorú figyelembevételével szerkesztett kaptafákra dolgova gyárt 6 éves korig kicsi gyermeknek való sirapát és luxuscipőket, melyeket a közvetítőkereskedelm kizárásával directe a fogyasztókhoz juttat.

Ezideig Nagyváradon a Carmen cipőgyár ezen gyártmányát sem direct, sem indirect forgalomba nem hozta, a tavaszi szezonra azonban már február hó 15-től kezdve eladást eszközölünk. Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-utca 4. sz. a. ált.

Abban a biztos tudatban, hogy női cipő gyártmányaink eddigi jóhírnevét és népszerűségét ezen újabb ténykedésünkkel növelni fogjuk, a n. é. közönség jóindulatába ajánljuk magunkat.

A Carmen cipőgyár vezetősége.

SUCHARD

CSOKOLÁDÉ

HÁZTARTÁSRA ÉS NYERS EVÉSRE.

Saját kemencémben

Kerékpár és varrógép

gyári égetett szománcosását

nikkelezését és javítását legolcsóbban vállalom.

Használt kerékpárt, varrógépet veszek és adok.

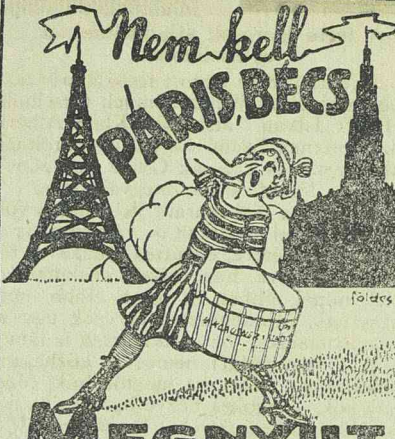
Kerékpár gummik és alkatrészek legolcsóbban

nálam varrógép, kerékpár rak-

kaphatók „Eléna” tár és javító műhely,

Piața Mihai Viteazul (Nagypiac) 5. szám.

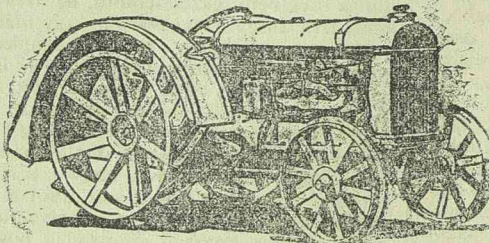
Nem kell
PARIS, BÉCS

MEGNYILT
MADAM KLAUSNER & SZABÓ
NŐI KALAP SZALON, KÉZIMUNKA,
ÉS ELŐNYOMDA. ORADEA-MARE
STR. RIMANÓCZY 9 SZ. VOLT BÖSZÖRMÉNYI ÜZLET.

Megérkeztek a legújabb
1925. évi típusu

Fordson
THE UNIVERSAL TRACTOR

FORDSON traktorok
FORD camionok (alvázak)
FORD személykocsik
FORD és FORDSON al-
katrészek
FORDSON traktorok páro-
sitva MÁV gyártmányu go-
lyós csapágyu cséplőkkel.
Bihar-, Szatmár- és Szilágy-
megye kizárólagos képviselői:

„ECONOMIA“

kereskedelmi és ipari részv.-társaság

ORADEA-MARE,

Piața M. Viteazul 1. Telef. 858, 1456.

Rudolf Mosse hirdetés

Meghívó.

a Nagyváradi Takarékpénztár

78-ik évi közgyűlését

1925 március 5-én d. u. 4 órakor tartja saját helyiségében,
melyre a tisztelt részvényeseket ezennel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1924 üzleti év eredményéről.
2. A felügyelőbizottság jelentése az 1924 évi zárszámadások megvizsgálásáról, a mérleg megállapítása, valamint a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság javaslata az alaptőke felemelése tárgyában.
4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíjalap állásáról.

5. Az alapszabályok értelmében választmányi elnök és választmányi tagok választása.

A mérleg eredeti példánya f. évi febr. hó 25-től kezdve az üzleti helyiségben a részvényesek által megtekinthető.

Oradea-Mare, (Nagyvárad) 1925. február hó 19.

az igazgatóság

Kivonat az alapszabályok 15. és 16. §-aiból. Érvényes határozat hozatalára a közgyűlésen annyi részvényesnek kell jelen lenni, akik személyesen, vagy meghatalmazásból az alaptőkének legalább felerészét képviselik.

Minden részvényes, aki a közgyűlésen részt akar venni tartozik a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére íratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az őt illető szavazat mennyiségéről tértírvényi kap.

Egy tulajdonos nevére szóló részvényekről csak egyetlen tértírvény adható ki.

Hatóságoktól, vagy az igazgatóság által esetleg megjelölendő pénztáraktól kiállított letéti igazolványok az eredeti részvények helyett a közgyűlésen részvávési jogot adó letét gyanánt fogadjatnak el.

A Nagyváradi Takarékpénztár zárszámadása az 1924. évről

VAGYON

Mérleg-számla

TEHER

Pénztár készlet	7,068.440 38	Részvénytőke	10,000.000 —
Váltókölcson	30,152.578 13	Alapok:	
Jelzálogkölcsonok	891.246 03	Tartalék alap	2,312.636 90
Adósok folyószámlája	38,794.807 21	Kétes követelések tartaléka	1,021.851 07
Deviza folyószámla	11,175.690 51	Értékcsökkenési alap	5.000 —
Értékpapírok	17,157.115 62	Jubileumi alap	5.000 —
Társasági ház	131.030 55	Nyugdíj alap	487.152 14
Ingatlan	27.246 91	Betétek	3,831.640 11
Szavatosságok	1,010.000 —	Deviza folyószámla	73,393.250 87
Egyéb követelések	1,024.701 89	Engedményezett jelzálogkölcsonok	10,414.280 05
		Hitelezők	337.188 24
		Visszleszámitolás	2,126.590 55
		Szavatosságok	4,250.000 —
		Egyéb tartozások és előre felvett kamatok	1,010.000 —
		Ez évi nyereség	655.010 63
			1,414.896 78
	107,432.857 23		107,432.857 23

VESZTESEG

Nyereség- és Veszteség számla

NYERESEG

Tiszti fizetések, üzleti, kezelési és egyéb költségek	1,847.257 60	Nyereség áthozat 1923 évről	67.774 90
Adók és illetékek	1,048.392 31	Kamat, jutalék és egyéb jövedelmek	5,103.096 45
Kétes követelések tartalékának képzésére fordítva	1,000.000 —	Ingatlanok tiszta jövedelme	139.675 34
Ez évi nyereség	1,414.896 78		
	5,310.546 69		5,310.546 69

Oradea-Mare, (Nagyvárad) 1924 december hó 31.

Horváth Árpád vezérigazgató

Dr. Szemes Ferenc igazgató

Cserey Dezső igazgató

Dr. Karácsonyi János elnök
Dr. Láncai József

Bocsáncai László
Marcus István

Dr. Gyöngyössy István
Negulescu Athanasius

Horváth Árpád
Nussbaum Samuel

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Böszörményi Géza elnök

Dr. Imrik Gusztáv

Somogyi Géza

Dr. Tempelean Dezső

Tóth Imre

Rodin

Páris, január 9.

Verőfényes napsütésben csillog az empire palota homlokzata, a párisi tél enyhe szellője lágyan fujdogál és elfeledtet, hogy már január van, a régi francia kertben még minden zöld és gondosan nyest bokrai között mind megannyi kis Erosok, még a szabadban játszanak a csodaszép kis párisi gyermekek. A rue de Varenne arisztokrata hölgyei, a miniszteriumok hűvös és diszkrét nyugalma szomszédságában, úgy honol Rodin szelleme a régi empire stílusú muzeumban, mint egy pogány filozófusé, hellasi derűvel árasztva el a márvány csarnokok fehér szobrai. Kint a bejárat előtt fenségesen emelülve és izoláltnál ül magas talapatán a „Penseur” és gigantikus arányai a park nagy perspektívájában még jobban érzékeltetik meg Rodin eszméjét, mikor ezt a nagyon egyszerű, emberi nagyságában félelmetes alakot megteremtette. A Gondolkozó emblémája lett sok tudományos folyóirat címlapjának, kifejezte a modern értelmiség haladás utáni sóvárgását, hirtve bejárta az egész világot; anatómiájának Michel-Angelora emlékeztető önkényesen kolosszális felfogásával, a mélységesen elmerült, az absztrakt és mindentől elszigetelt, szellemi életet élő ember művészi realizálásával, mint Rodin életének főművét kell tekintenünk.

Bent, a muzeum középső nagy földszinti termében már messziről tündöklő hónál is fehérebben Rodin sokat emlegetett világhírű nagy alkotása, a Csók („Le Baiser”). A hatalmas férfitest dominálón hajol a bársnyosan puha női akt lágy kontúrjai fölé és találkozó ajkaiak szenvedélyes csókjában Rodin az ifjúság immár kiforrott vágyait, az öntudatos életet és az érettebb kor szerelmét örökítette meg. Az emberi tendenciák megérzékeltetését Rodin vitte bele a mai szobrászati irányba és megindított egy új, váratlan és bátor felfogást az eddigi édeskés, félig klasszicizáló, félig romantikus francia plasztikában. A Csók szenzációként hatott még a modernebb felfogású szobrok között is és témájának megválasztását egyes akadémikus körök prudériája kifogásolta, pedig a jelen szobrászatban éppen ez a mű jelenti a legőszintébb és legnemesebb emberi momentumok kifejezését.

Rodin egyéniségét a Gondolkozó és a Csók mutatja be legmarkánsabban, míg a Keresztelő Szent János és az Ifjúság ismét anatómiai fölényében állita elénk a szobrászt. A Szent János elképzelése közelebb viszi a szent alakját a keresztény miszticizmushoz sok banális hazug, klasszikus elgondolási munkánál; realiztikus és őszinte, meghatározó és jóságos ez az öreg ember a maga staffage nélkül való nyílt egyszerűségében. A „Guggoló női akt” is az abszolút pózmentesség félreismerhetetlen monchalance-ával lep meg, anatómiájának biztonsága a bátor impresszionizmus fanatikus erejével egyesül. Hervadt korán elvénült nő aktja ez és fáradt, immár apró hűségokon tuleső mozdulatában a kezdődő ősz kesernyés szomorúsága érezhető.

Rodin nagy alkotásai között számos nagyméretű kompozíció foglal helyet, mindegyik a fejlődés legkülönbözőbb időszakaiban is ugyanaz az egyéni, rodini mű, mindegyikben érezzük a természet és a képzelet problémájának ugyanegy aggyelű által inspirált kiforrottságot, látjuk hatalmas aktjait, csodálatosan karakterisztikus portréit Franciaország ismert alakjairól, — minden ugyanannak a kissé elnagyoló, biztos és grandiózus művészi ihletnek bélyegét viseli. Kompozícióinak nagyrésze a szerelem szimbóluma, összefonódó márványtestek sokszor alakatlan befejezetlen tömege; itt-ott egy ölelő kar, egy ziháló mell, egy félig alétlan pihenő fiatal női test bontakozik ki a márvány titokzatosan fehér anyagból. Rodin ezekben a műveiben a szenvedély legkülönbözőbb fázisait sok gyöngéd lágyassággal variálja a legerotikusabb elképzelésekben is fölényesen érezteti művészi nagyságát. Mindegyikben benne van az, ami Rodin karaktere és legértékesebb tulajdonsága, — az emberi. Emberek élnek, szenvednek, szeretnek és megsemmisülnek Rodin fantáziájában; vágyaik, sóvárgásaik és ösztöneik enerváltak, érzéki, de mindenütt emberi hatást keltenek. A művész nem félistenekeket alkotott alakjai mind közülünk valók, bennük él a mai kor forradalmár szelleme és a szenvedélyek felfokozott keresésének végeredményben esalódott rezignációja.

Ezek az élő, lihegő és önmagukban elpusztuló szoborcsoportok jellemzik Rodin tüneményes talentumát és a mindig kereső, az új, a nehéz és az elérhetetlen után törtető zseni szellemi ideálját. Ha százakra menő aktvázatait, régebbi festményeit keressük, mindegyikben ott él a vágy a hatalmas és a nagyszabású után s ezek egyszerű, sokszor hanyag eleganciával odavetett vonala, egy heverő férfi, egy

extatikusan vonagló nő aktjának pár testszínű aquarellfolttal megrögzített vázlata mind egy-egy dokumentuma az alkotás-láz s az energia nagyságának.

Castano Marianne.

Meoyasszonyi kelengyékhez vászonneműek minden minőségben nagy választékban
LEITNER MARTON R.-T.-nál.

Vasbutorgyár eladó

MADAS, Magyar-utca 18. szám

Ugyanott mindenféle szerszám és szerszámgép eladó

KEPES ELEK
orvosi kötszerész, Sas-passzage 20. szám
kéjait készítményi
speciális kötszerek, női és férfi óvszerek

FOGAK a gyökér eltávolítás nélkül a legmodernebb kivitelben műtermekben készülnek

részlet fizetésre

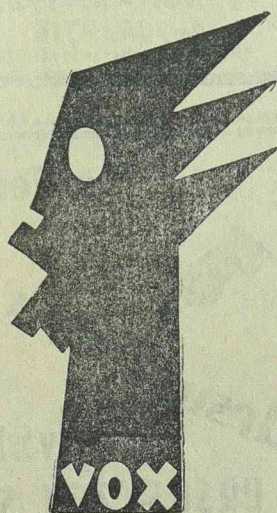
BERDACH Dentist

Bul. Regele Ferdinand No. 6 emelet.

Zsoldos tanintézet

Budapest, VII. Dobány-utca 84. szám alatt.

a legjobban készít elő középiskolai magánvizsgákra.
Kivonatos és magyarázatos tankönyvek megrendelhetők

Beszélőgépek

egyedüli lerakata a
Hegedüs Hirlapiroda

Kolosszális tavaszi szövet tömeg érkezett a Körösparti Áruházba

Az 1925. év újdonságai

Covercootok
Berberik
Ráje Eálinok
Kamgarnok
Rips különlegességek
Kabát kreppok
Aljszövetek
Öltönyszövetek
Felöltő-szövetek

Fővárosi választék!
Elsőrangú minőség

Utolérhetetlen
olcsó árak!

A sziv vonzalma

(Szemelvények a külföldi irodalomból.)

Írta: Arkádi Averescenکو.

Arkádi Averescenکو az új orosz irodalom legészrevetőbb alakja. Emigrál. Sokáig Berlinben élt s orosz lapot szerkesztett, majd Párisban ütött tanyát. Jelenleg Bukarestben tartózkodik, ahol tárgyalásokat folytat egy besszarábiai orosz újság megindítására vonatkozólag. Averescenکو írásaiban van valami bizarr, ami idegesít s valami halálos biztos látás, ami megdöbben. Ezekből az alanti paródiaszerű írásokból is, melyek félelmetes karcolatai a program nélküli irodalomnak, ezekből a játékos írásokból, melyek egy nagy bűvész könnyed, de nem is olyan könnyű mutatványaihoz hasonlítanak, érzékelhetően kiválglik Averescenکو figyelemreméltó zsenije.

I. Francia elbeszélés.

Paule Dupone benyitott a fülkébe és az ablaknál egy feltűnően szép szőke nőt pillantott meg, ki különös rokonszenvvel nézett rá.

— Ahá — gondolt egy nagyot Dupone, de már hangosan kérdezte is:

— Pardon! Nem f-j be a szél az ablakon?

— De uram, az ablak fel van huzva! — mosolygott a kis pöszi asszony és kacéran nézett a fiúra.

— Megengedi asszonyom, hogy rágyujtsak?

— Tessék! Szívesen! Ugy is szeretem a cigarett füstöt.

— Ujjé!! Legnagyobb sajnálatomra nem szoktam dohányozni — sóhajtott Paule, — de ugy-e helyette megmondja hogy hívják.

— Liza,

— Liza? Te az enyém kell hogy légy. Az első pillanattól, amikor megláttalak...

— Ó, kis pofám, — szakította félbe Liza az énelgyő vallomást és már háritotta is el magát az akadályoktól...

Liza haját megigazította és kérdezte szeretőjét:

— Hova utazol?

— Avignonba.

— És én is.

A vonat az állomáshoz közeledett.

A kocsiból kiözönlött a sok utas, ők is elváltak. Paule fiakerbe ült, egyenesen Abynak barátja kastélyához hajtatott.

D'Abynak nagyon megörült barátja látogatásának.

— Mindjárt bemutatlak a feleségemnek. Liza!

Paule Dupone megjött:

— Hogy!! Maga?!

— Hát ismeritek már egymást?!

A fiatalasszony hamiskásan mosolygva, félszemmel az urat nézve, tiszta, ártatlan hangon mondta:

— Igen! Egy kocsiában utaztunk és kellemesen eltöltöttük az időt... Hiszem, hogy itt is éppen olyan jól fogja magát érezni...

— A! Brávó!! — kiáltott vicente D'Abynak.

II. Angol elbeszélés.

Tommy Pemmikan azzal szerezte meg a megélhetéshez szükséges mindennapi kenyeret, hogy estenként a cheit-chapeli kétéshírű lokálban, a vén tekergő Sydney Gros-nál mutogatta mesét művészetét: fejt egy egérfogóba dugta, melyben egy hatalmas éhes patkány várta a szabadulást és rövid harc után a patkányt erős fehér fogaival elfogta. Nem törődve azzal, hogy az állat minden erejével dühösen védekezik, a második pillanatban recsegés, ropogás, nyöszörgés, cincogás volt halható és a patkány kettéharapva élettelenül esett az óriási egérfogó véres padlójára.

Miss Syonk Ojibsonn arra kérte atyját, hogy tisztelje meg egyszer meglepetésükkel Sydney Gros-t és üssenek agyon egy unalmas estét a vén csirkefogó tanyáján.

(Folyt. köv.)

Legolcsóbb bútorbeszerzési forrás!

Leszállított árak!

Leszállított árak!

Ebédülő-, háló-, uriszoba és konyhabutor a leggyorsabbtól a legművésziesséig kivitelig kaphatók és megrendelhetők. Irodai és üzleti berendezések, kárpitos munkák is olcsón készíttetnek.

Engelstein Testv. és Tsa.

Strada Micu Filipeson (Szarvassor) 4. sz.

Erdélyi ételek

legjobb asztali bor, büfé,
kiállítás, koncert, tánc.

Restaurantul Modern

București, Strada Sărinđar 4.

Értessítjük

a f. vevő közönséget, ha olcsón akar háló és ebédülő butorokat vásárolni, most alkalma van hozzá. Vétel kényszer nélkül keresse fel cégünket addig, míg a nagy készletünk tart.

BECK és BENJAMIN

Strada Cuza Voda (Szacsavaz-utca) 17. szám

ÁLTALÁNOS MINTAVÁSÁR

Technikai és építészeti vásár

A világ legrégibb és legnagyobb nemzetközi vására. Egyaránt fontos bevásárlóknak és kiállítóknak. Jelentkezéseket elfogad és felvilágosításokat nyújt a mintavásár képviselete

ANGERBAUER JENŐ
Timișoara, 1. Str. General Praporgescu 3.

ÉS
KERESKEDELMi ÉS IPARKAMARA
ORADEA-MARE

Mindenütt kaphatók:

Ursus Extra világos és **Hercules** dupla ma-láta barna
kolozsvári sörkülönlegességek

URSUS-CZELL SÖRFŐZDE, KOLOZSVÁR

Nagyváradl lerakata: Strada Astra (Gilányi-utca) 5—7. sz.

NYILTTÉR

Ügyfelem a Str. Tace Ionescu 8. szá-
fu házban levő Kohnné Lindenwald Irén
tulajdonát képező „Köröspaarti cukorka-
és csemegeüzlet”-et megvenni szándéko-
zván, felkérem nevezett cég hitelezőit, hogy
követeléseiket f. hó 24-ének d. u. 6 órájáig
irodamban bejelentésük, mert későbbi beje-
lentések figyelembe nem vétetnek.

Dr S. Groszmann, ügyvéd
Oradea-Mare,
Str. Episcopul Pavel 20.

Gyógyszereszek
Illatszerekkereskedők
Essencia és Likörgyárasok
Borkereskedők
Cukorkakereskedők
részére

mindenféle

**üvegek, palackok,
demijonok, gyógyszer-
üvegek**

megérkeztek s nagyban a legolcsób-
ban árusítjuk. Rendeléseket és elő-
jegyzéseket elfogadunk

Komlós Testvérek
tíveg-, porcellán-, lámpa- és tábla-
üvegyári raktára.

Oradea-Mare—Nagyvárad
Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-u.) 13.

Eladó háztelkek és villatelek.

A Gerliczy-utcai villamos megállótól 3 percnire a
kocsihíd bejáratánál, a város legszebb helyén, a

Biró József féle szőlőben

gyönyörű szép parcellák, a legnemesebb faj szőlő-
vel és gyümölcsfákkal beültetve, kedvező fizetési
feltételekkel is eladók. — Minden telektulajdonos
egyszerre egy szép darab szőlőbirtokot.
Megtekinthető bármikor. **BIRO JÓZSEF**,
Str. Dorobantilor (volt Rulikovszky-ut) 8. sz. alatt.

Hirdetmény

Az alább felsorolt bútorokat és más
tárgyakat, melyek lakásom: Nagyvárad,
penzügyi-palota, Bulevard Regele Ferdin-
ánd No. 29., első emelet megtekinthetők,
elköltözés miatt megvételre ajánlom:

1. Tűz- és hálósoba berendezés;
2. Ablak plüss-függönyök storral;
3. Kisebb olajfestmény tájképek;
4. Függő falóra;
5. Előszoba fogas tükörrel;
6. Futószőnyeg 8 méter hosszú 82 cm.
széles;
7. Porcellán mosdókészlet;
8. Jég szekrény;
9. Tömött madár;
10. Gobelin képkeret;
11. Éjjeli ezüstlámpa és gyertyatartó
kétáru ezüst;
12. Régi fegyver diszvirágtartó.

Inspector financiar:
Gavril Maros.

Társat keresünk

Egy nagy jövedelmet hajtó és biztos
alapra fektetendő üzlethez 250—300.000
Lei tőkével, közreműködéssel, vagy
anélkül szakképzettség nem szükséges

Ajánlatokat „FORTUNA” jellege
alatt a Hegedűs Hirlapirodába kérünk

Árverés

Folyó évi március hó 4-én d. e. 9 óra-
kor nyilvános árverésen eladásra kerülnek
a lejjebb felsorolt s az állami fiu tanító-
képző intézet tulajdonát képező tárgyak:

- 300 drb. vasalatlan faragott szekérlőcs;
- 15 drb. gáttér fűrészlapp. acélból);
- 15 dr szekérfogó;
- 40 mm. kerítéshez való hajlított U

szeg.

Árverés az iskola helyiségében. Reál-
iskola-utca 4. sz. a. lesz megtartva s a leg-
többet ígérőnek készpénz ellenében azon-
nal át lesz adja. Igazgatóság.

**Kosztümöt, hosszú kabátot
és francia ruhákat legszebben
és legolcsóbban készít:**

RADÓ női divat szalonja
Strada Gojdu (Beöthy Ödön-u.) 6. sz.

Közeli kilakoltatásom

veszélye miatt az összes árúmat, szőnye-
gek, modern és antik bútorok, disztárgyak min-
den elfogadható árban árusítom.

STERNBERG,
Kishidő

Meghívó.

A Tenkei Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság
Tince—Tenkén 1925. évi március hó 8-án d. e. 10 órakor az
intézet saját helyiségében tartandó

XIV. évi rendes közgyűlésére

a részvényesek tisztelettel meghívtnak.

A Tenkei Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság 1924. évi zárszámadása

VAGYON

Pénztárkészlet		365,945 78
Értékpapírok		90,374
Váltókölcsönök	3.149,765	
Jelzálogkölcsönök	25,300	
Folyószámlai adósok fedezettel	4.328,407 21	7.503,472 21
Ingatlan		65.000
		8.024,791 99

Mérleg-számla

TEHER

Részvénytőke		600,000
Tartalékalap*	200,000	
Kétes követelések tartaléka	150,000	350,000
Betétek: könyvecskékre folyószámlákon	6.314,144 44 202,565 92	6.516,710 36
Hitelezők		164,299 21
Fel nem vett osztalékok		16,481
Átmeneti tételek		122,299 65
Nyeresség		255.001 77
		8.024,791 99

* Ez évi hozzájárulással Lei 250.000—

VESZTESÉG

Veszteség- és Nyereség-számla

NYERESÉG

Kamatok: betétek és visszleszámi- tolt váltók után	1.043,729 47
Tisztítási fizetések, üzleti költségek és házbér	392,782 07
Adók és illetékek: állami, megyei, községi, forgalmi és „G” cedulá- ris adók és különféle illetékek	208,160 12 4,035
Leírások	5,815 38
Nyeresség: Átmoz 1923-ról — — 1924 évi tisztázta nyereség	249,186 39
	255,001 77
	1.903,708 40

Nyeresség-átmozat a múlt évről —	5,815 38
Kamatok és jutalékok: váltó, jel- zálog, folyószámla kölcsönök és értékpapírok után — — — —	1.896,620 57
Részvényátírási díjak	125
Leírt követelésekből befolyt — —	1,147 45
	1.903,708 40

Pacala János
pénztáros

Tince—Tenke, 1924. december 31-én

IGAZGATÓSÁG:

Dr Elek Sándor elnök Fildán Aurél alelnök
Orbán János Kóós György Dr Barta Ferenc

Kovács Ödön ügyvezető-igazgató Dr Lázár Aurél
Lakatos Albert Schlesinger Károly Kovács József Ifj. Köteles József Boros Ferenc

FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Rochsin György

Timár Emil

Szentpály Gyula elnök

Fischer Ernő

Lakatos László

Bonczos László

Békés Sándor
contabil autorizat — cégvezető főkönyvelő

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Levelezés

Százezer lelel rendelkező idősebb özvegy urinó gondnoki juttatás juttat. Cím: Csendestárs" jellegére Rudolf Mosse hirdetés vállalatához, J. Válcán (Nagy Sándor-utca) kerek. 307

Házasság

Házasság közvetítéssel foglalkozik intelligens urinó. Leveleket "Discretio" jellegére a kiadónálvalba kérék. A levelekre címet megírom. 293

Lakás

Apollo palotában levő 3 szobás modern udvari lakásomat elcserélném 4-5 szobás lakással, csakis a központban. Lelelést fizetek. Ajánlatot 4-5 szobás" jellegére a Hegedűs Hirlapirodába. 250H

Különbejárati butorozott szobákat, átadó lakásokat, üzlethelyiségeket, műhelyhelyiségeket, egyezől minden a leggyorsabban közvetítek. Iroda, Pável-utca 5. 278

Öreg házaspárnál fiatal tisztviselő butorozott szobát keres. Cím: Hegedűs Hirlapirodába kérék. 280

Szerény fiatalember egyszerű, nem drága butorozott szobát keres. Cím: Hegedűs Hirlapirodába kérék. 281H

Butorozott szobákat, egy-szobás lakásokat, három-szobás modern lakást azonnal elfoglalható ajánlatok. Balázs, Nic Jorga 21.

Elegáns butorozott szoba esetleg teljes ellátással március 1-re kiadó. Cím: a kiadóban. 293

Kiadó 1-2 butorozott szobát tudok. Géger nyelv-tanár, Szilágyi Dező-u. 8. 292

Fiatal ember különbejárati butorozott szobát keres esetleg ellátással. Cím: a kiadóba kérék. 274

Két szoba butorozva fürdőszobával 1-re kiadó. — Szántó, Pajza Unirii (Szt. László-tér) 5. 305

ELLÁTÁS

Fiatal uriaszony teljes ellátást, kollektív otthon keres urinak. Ajánlatokat a kiadóba kérék. 295

Veszünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiség kereskedők Str. General Károly (Mezey Mihály-utca) 10.

FIGYELMEZTETEM

hogy órák, ékszer legjobban, legolcsóbban készítes és elad, törött aranyat a legmagasabb árban veszek

BRENNER

Vlahuța (Szt. János)-u. 6.

BIHARI GÉP ÉS FÉMPARTELEP ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 22.

Raktárról szállít bármilyen méretű iparvasuti mozdonyokat, kerékpárokat 600-760 m.m. nyomtávolságban, csapágyakat és lökhárítókat. — Iparvasuti mozdonyok főjavítása. Mozdonyok 600-760 m.m. nyomtávolságú átalakítása. — Készít bármilyen méretű iparvasuti truckokat, rönk vagy tűzfűtő szállításra. — Felszerel fűtőszíntelepeket, szállít és felszerel bármilyen méretű stabil gépeket.

FAÜZEMEK KÜLÖN FIGYELMÉBE!

Felvállalunk saját mozdonyaink és kocsijainkkal tűzfűtő vagy rönk szállításokat bármilyen iparvasuton. Ajánlatokat díjmentesen eszközölünk. Telefon 17-56. :: Táviratcím: Metall.

Alkalmazás

Bejáró fiatal perlecs szakácsnő kőser háztartásba ajánlkozik. Cím: Erzsébet-utca 18. Mayorné 254H

Perlecs románul tudó intelligens leány kiszolgálónőnek v. pénztárhoz ajánlkozik. Cím: Hegedűs Hirlapirodába kérék. 265

Intelligens nő házvezetőnőnek, — vagy gyermek-kisasszonynak ajánlkozik. Cím: Hegedűs Hirlapirodába kérék. 288H

Égetőmester, ki főként homonyolt cserép égetésben nagyobb gyakorlatlaltal bír, felvételt. — Bizonyítvány másolatokkal felszerelt ajánlatok a Szatmári Első Cserép- és Téglagyár címre Szatmárra küldendők. 259

Intelligentes deutsches Fräulein sucht dr Steiner Printul Carol (Szilágyi D. utca) 6. 246

Jó existenciát nyerhet kautión rendelkező ügyes nő. Cím: a kiadóban. 289

Intelligentes deutsches Fräulein, die im Haushaltung mihlilft, wird gesucht zu einem 3 jährigen Mädchen. „Salon“ tényképeszti műterem, Sas-pasage. 308

Gépiroslány kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Pénzvilág hitelintézet iroda, Str. Jókai 27. 306

Retnőrt nagytűzhez keresek. Carmen Sylva Parc Schlauch tér 1. 315

Segéd, ügyes eladó, rőfös, rövidruha felvetetik, kirkat rendező, románul beszélő előnyben. Földes, Str. Vlahuța (Szent János-utca) 2. 303H

Uj rőfös és rövidruha tüzet nyit, Str. Astra (Ghilányi-u.) 14 alatti. Pontos kiszolgálás. Szolid árak. A n. é. közönség b. pártfogását kéri József Sammel tulajdonos

Román-Magyar Magyar-Román

Ghetie szótár eladó a Hegedűs Hirlapirodában.

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában vizumoztat DEUTSCH a futár Utteleket elintézt.

Adás-Vétel

Lámpaernő, párna, terítő, függöny montirozás, gobelin, filé, kelim, szmírna, himzés, ruhahorgolás, kabát, kosztüm, estélyi és utcai ruha olcsón készült Nilgess-telep 100/2. szám Schwarz-ház. (Repülőhid mellett.) 188

Ha könyvtárát, könyveit eladni akarja, magas áron megvevesszük vagy eladjuk. Cím: Hegedűs Hirlapirodába kérék. 125H

Engő Victor Nyomorultakat piros vagy kék díszkötésben, továbbá a kiasz-szikus Regénytar bármelyik kötetét megvételre keresem. Cím: Hegedűs Hirlapirodába kérék. 126

Eladó használt szürke angol férfi öltöny és egy fekete zakat kabát, mel-lény és csikos nadrággal. Str. Cuza Voda (Szacs-vay utca) 19. 262

Eladó faj japán spic kutya. Reg. Ferd. (Rákóczy)-ut 30. balra suterin. 262

Házak eladók. Házeladás megbízásokat vállalunk — Kőolcsónokot megszerzünk. Magánpenzéket jutálékkal kihelezzük. Adásvételi R-Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

Szülő 2 hold a Bunyit-liget mellett, cseresep tanyával, elsőrendű, eladó. Ertekezni Str. Cázármei (Kaszárnya-utca) 7. 199

Hitelezett mészát megvételre keres Sonnenfeld dobogógyár. Str. Béke-u. 7. 276

Eladó több készen lévő tölgyfa házszoba topolya betétel, úgy fűköri bármilyen elfoglalható areit. Varga, Str. Centrala (Kő-zép-u.) 23. 268

Állomáshoz közel, lehetőleg fürdőszobás lakást keres fiatalember. Címek: Str. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 21. ház-mester-hez. 257H

Kiadó bolthelyiség, zálogháznak vagy logtechnikusnak alkalmas. Str. Cosbuc 9. sz. 290

Kiválóan 30 éves izr. orvos képzett

íess, magas, nagyon elegáns megjelenésű, Budapest 4 szobás elegáns berendezett lakással, nagyon örökség várományosa hasonló vagyonnal rendelkező földbirtokos, gyáros, malomtulajdonos, vagy lategyel bíró család íess, magas, csinos leányával, kinél az anyagiaknál kívül lelki javakat is keres, hogy annak a szó ideális értelmében hivesztára is legyen. Kimerítő leveleket hozzártatózóktól „Harmonikus házasság 1505” jellegre Blockner hirdetőjébe Budapest, Andrassy-ut 2 kérének.

Zöldség 1 kg. . . 2 lei

vegyesen sárgarépa és petrezselyem. Kapható a Wurst cégnél, Ferd. nánd Király-uton.

Használt, üzemképes jókarban levő 50-60 HP

Diesel-motor kerestelik

Ajánlat „Cavana” Bukarest. Pasagiul, Imobiliara Scara A. ES. III. 385

Értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy angol női divat szalonomat megnyitottam ahol a legkényesebb igényeknek megfelelően jutányos árak mellett készítek kosztümöket köpenyeket. Ez uton érem a nagyérdemű közönség szives pártfogását. — Kiváló tiszteltetel:

Tolvay Gyula

női szabó, Str. Ciorogarii (Uri-utca) 31.

Eladó olcsón komplett köris házszoba és komplett konyha butor. Alsónigesz-telep 100-12. 271

Felibe kiadó 30 holdas közeli tanyás birtok öszre 60 holdra kiegészítve. Str. Páscarului (Halász) 28. 294

Eladó Sánc-utca 20. számú ház nagy kerttel és telekkel. Érdeklődni ugyanott. 291

Kőrös-utca 3. számú ház eladó. Ertekezni a kiadó-hivatalba. 296

Eladó 30 mázsa tisztán kezelt hordós káposzta, apró és fejes Kovács, Uri-utca 20. szám. 273

Üzleti berendezést, tizez-ez mérleget, patent petroleumtartályt vennék. Kolozsvári-u. 3. szám. 304

Kiadó üzlet irodának is alkalmas Str. Postei 37. földse. 300

Butorok eladók, 2 vasgőz réz díszítéssel, 3 pulit. os szekrény 2 ajtó, asztal, etejny, toalett tükör, székek. Str. Vlahuța (Szent János u.) 23. 302H

Harci kanarik, szépen eneklők eladók. Juhasz, Str. Hilaria (Pecé-u.) 18. 309

Sürgősen eladó átadó lakással Pál-utca 17. sz. ház. Ertekezni Németnél Parcul Traian Cel-Mare (Tisza Kálmán-tér) 3. 301H

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) legfogalmasabb helyén üzlethelyiség árval vagy ánnélit, esetleg azonnal átadó. Cím: kiadóban. 310

Szep vaskapu kerítéssel, 11 méter, olcsón eladó. Str. Maghiara (Magyar-utca) 7. 311

39-es női cipők eladók. Kosuth Lajos-u. 7. Ház-mesternél. 312H

Jó állapotban levő szövő-szék eladó. Parcul Traian (Szécheny) tér 1. II. em 16. 314H

Eladó Keskeny-utca 18. számú maganház, Keskeny-utca 5. Bém-utca 2., központban telek, több kisebb nagyobb házak város minden részében, telek, Kőrös-utca 60 számú fél-ház. Bővebbet Oláh-nál, Str. Bém-utca 6, 3-6-ig. 316

Modern chamotta kályhák

különléle színekben rak-táron, 2500 lőtől kaphatók valamint átrakásokat és javításokat vállal

Varga György

kályhás mester Str. I. Cioras (Berkovici) 33

Egy emeletes ház, nagy telekkel, beépített lakásokkal, valamint elfoglalható lakással, elköltözés miatt eladó. Cím: Strada Rosiorilor (Huszár-u.) 7. Ny.

Különleges

Pénzössont bármilyen biztosítékra akár egyetlen kevés összegtel kezdve kedvező feltételekkel mindenkor azonnal folyósítunk. Iroda, Pável-utca 5. 277

Gobelin, kelim és szmírnát olcsón vállalom. Filébe állandó készlet. Cím: Str. Tabacurilor (Timár-u.) 8. sz. 225

Ügyes varróleány, ki mindenféle varráshoz ért, házakhoz ajánlkozik. Cím: Frákl Frida, Str. Astra (Ghilányi-utca) 23. szám.

Ütlevél, bérlet és bármilyen igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban Zenker fényképszéknél, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

Perzsa és gyári szőnyegek javítását vállalom. Ballo, Str. Sălcior (Fűsz-utca) 16. 169

Estélyi és utcai toalettek a legkényesebb igényekig készülnek E. Frákl Hermin divatszalonjában Str. Sztaroveszky u. 11/a. — Ugyarott gépjárműjavítás. Ny

Filissé és gouvvré munkák nagyon olcsón készülnek Str. Alexandri (Teleki-u.) 22. kapuval szemben Ny

Elvesztett a Szent János utca közepétől a kishidig egy an ik félfüggő b. megtaláló vigye be a Hegedűs Hirlapirodába, hol magas jutalmat kap. 313H

Fésük

illatszerek, kefék, legújabb fülbevalók, nyakgyöngyök, ridikülök, játékok, gyermekkoscsik nagyon olcsók a

D'OR-ban

Regele Ferdinand 16.

Sarokház

Kolozsvári-utcai villamos megállónál, 4 lakással, 2 üzlethelyiséggel, pincével

eladó

2 szobás lakás és üzlethelyiség elfoglalható. Persz ügyvéd, Str. Nicolae Zsiga (Lukács György) No. 14. déltán 1-4 ig.

Mellfűző munkásműket

állandó alkalmazásra keres

UNGÁR

Bucarest, Str. Selari 14.

ÓRÁK

szakszert javítását a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY

regul, Str. Alexandri (Teleki-u.) 2. Jutányos órák. Preciz munka.